

YENİ

TED EDEBİYAT

TED'Lİ FARKLI OKUR YAZAR

MAYIS - HAZİRAN 2020 | SAYI: 7 |

Kapak Tasarımı
Ece Doğruya

YENİ
TEdebiyat

Mayıs- Haziran 2020

aylık çıkan okul dergisi

Sayı: 7

TED İzmir Koleji adına lise öğrencilerimiz tarafından hazırlanmıştır.

Editör	Gülben KOCABIÇAK
Emeği Geçen Öğretmenlerimiz	Berna KURTULUŞ Çiğdem KARATAŞ Ferah EREN Nurşah YILMAZ Mine MAVİOĞLU- Hatice ÇAĞLAR ÖZTEKE- Şükran İLİMSEVER BAŞARIR- Çağla ÖZTÜRK
Emeği Geçen Öğrencilerimiz	Devrim Gürkan ÇELİK- Elanur AKTEKİN- Serena KEÇELİ-
Kapak Tasarım	Ece DOĞRUYA
Teşekkür	Mine SÖĞÜT
Söyleşi	Ece Nur ÖZEN
Öykü	Berna KURTULUŞ Efe KOCACENK
Eleştiri	Serena ARUH Orhan ÇOLAK Arda ERKAN Alara Deniz ERYİĞİT Kayra PAMPAR
Öğretmenimizi Tanıyalım	Ferah EREN
Öğrencimizi Tanıyalım	Ulaş YÜKSEL
Müzik Köşesi	Efe BALLAR
Spor Köşesi	Denizefe ERSAN
Deneme	İpek ATAY Poyraz SİVRİKAYA Lara AKA
Şiir	ANKA* Yıldırım Efe ERSİN Duru Mutlu KARAMEŞE Doruk ÜSTÜNDAĞ Kardelen ÖZKAN
Çayınlama	Ümit KAYA
Baskı	Özlem ÇETİN

 ADRES

M. Fevzi Çakmak, 4088. Sk. No:2, 35430 Urla/İzmir
444 6 833 <https://www.tedizmir.k12.tr/>

 İLETİŞİM

tedebiyat@tedizmir.k12.tr

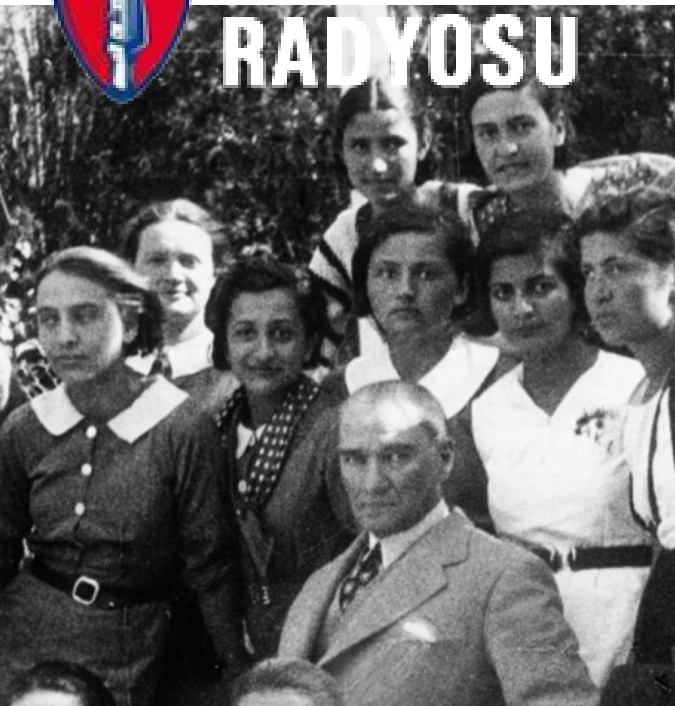
yedinci sayı.

Yeni dönemde görüşmek üzere!

- 1 19 Mayıs radyo programı
- 7 Mine Söğüt ile söyleşi
- 12 "Parfümün Dansı" kitabı eleştirisi
- 13 Öğretmenimiz Ferah Eren'i tanıyoruz.
- 17 Öykü: Bir Küçük Ölüm Hikâyesi
- 19 Eleştiri: Ikarus'un Düşüşü
- 21 Deneme: "Evrene gönderdiğim tüm mesajlar
iki tikte kalıyordu resmen..."
- 22 Öykü: Gurura Tutunmak
- 23 "Mülksüzler" kitabı eleştirisi
- 26 Şiir: ANKA*
- 27 Müzik Köşesi: Mor ve Ötesi
- 30 Öğrencimiz Ulaş Yüksel'i tanıyoruz.
- 31 Biyografi: Ünlü tenisçi Federer'in hayat
hikâyesi
- 33 Film eleştirisi- Star Wars
- 36 Anime:Gyakuten Saiban: Sono
"Shinjitsu", IgiAri!
- 37 Şiir: İlacım, -, Kara, Bir Gün Üç Sonbahar
- 41 Deneme: Pencere, Sigara, Nereye
Saklandın Ey Mutluluk?
- 45 Sudoku

TED İZMİR KOLEJİ RADYOSU

*Bütün ümidim
gençliktedir.*

K. Atatürk

Çiğdem Karataş: Okulumuzun radyosundan şu an bizi dinlemekte olan herkese İyi akşamlar, Ben Türk dili ve edebiyatı öğretmeni Çiğdem Karataş. Bugün, bu önemli günde sizlerle bir araya geliyor olmanın heyecanı ve gururu içerisindeyiz. Bu gurur ve heyecanı, bu özel programı birlikte hazırlayıp sunuyor olduğumuz Gülben Hocamla birlikte yaşıyor ve sizlere de yaşatıyor olacağız. Tarihimizde kutlanması gereken, önemle üzerinde düşünülmesi gereken günler vardır. Bunlardan biri de tam bugün yani 19 Mayıs'tır. 19 Mayıs 1919 Anadolu'da yeni Türk Devleti'nin fiilen temellerinin atıldığı gündür ve Türkiye Cumhuriyeti tarihimizin başlangıcıdır. Yüce Önder Atatürk'ün Büyük Nutkunu bu olayla başlatması, doğum gününü sorularla 19 Mayıs'ı işaret etmesi bunun kanıtı sayılmaktadır. 19 Mayıs'ın millî bayram olarak ilân edilmesi bu yargıyı daha da pekiştirmektedir.

Gülben Kocacıçak: Bugün, Mustafa Kemal'in Samsun'da tutuşturduğu kurtuluş meşalesinin, Anadolu'da elden ele, gönülden gönülle dolaşmasının yıldönümü. O gün Samsun'un vatanperver insanlarını içtenlikle selamlayan Atatürk'ün taşıdığı vatansever duygularla, biz de sizleri selamlıyoruz. Bu programda farklı bir yol izleyelim, bu özel günü kapsadığı tüm konularla detaylı olarak konuşalım; idarecilerimize, öğretmenlerimize, gençlerimize, sporla ilgilenen ve spora gönül vermiş çocuklarımıza söz verelim istedik. Ve ilk olarak sözü lise öğrencileriyle uzun süreler hem öğretmen hem de idareci kimliğiyle bir arada bulunmuş okul müdürümüz Sayın Mine Mavioğlu'na veriyoruz. Mine Hocam, lise seviyesindeki gençlerle yıllarını geçirmiş bir öğretmen ve idareci olarak bu kuşağın gençliğini nasıl değerlendirirsiniz?

Mine Mavioğlu: Lise seviyesinde 17. yılımı doldururken her kuşağın birbirinden ne kadar farklı olduğunu gözlemliyorum. Z kuşağı olarak adlandırdığımız şu anda lisede öğrenim gören 2000 sonrası doğumlular arasında bir şeyler yaratma ve üretme konusunda oldukça becerikli bir nesil. Görselliği seven sadece öğrenme biçimleri ile değil mesajlarını iletme formu olarak da görselliği tercih ediyorlar. Çevresel konulara, çevresel temalara hassasiyetleri oldukça yüksek. Bunu yaptıkları küresel eylemlerden de çok net gözlemleyebiliyoruz. Oldukça gerçekçi ve dünyayı daha iyi bir yer yapmak, toplumsal düzeni korumak adına da son derece duyarlılar. En çok kafa yordukları konular bence adaletsizlik ve eşitsizlik. Aynı zamanda hayatlarında oldukça büyük bir yer kaplayan dijital medya onlar için hem fırsatlar hem de tehditler oluşturmakta. Bu kuşağın bütün bu özelliklerini bizler eğitimciler ve ebeveynler olarak her zaman göz önünde bulundurmalıyız. Aziz Nesin'in Şimdiki Çocuklar Harika kitabında da dediği gibi "çocuklara daha iyi bir dünya bırakmak yerine Dünya'ya daha iyi çocuklar bırakırsanız sorun kendiliğinden çözülecek aslında" işte Bizler de bugünün gençlerini iyi tanıyıp onları bu dünya için daha faydalı bireyler olmaları konusunda yönlendirmeli ve onlara rehberlik etmeliyiz.

Gülben Kocacıçak: Peki hocam bugünün gençlerine 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı'nda ile İstedığınız bir mesaj var mı?

Mine Mavioğlu: Bugün 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı'nda onlara ne iletmek isterim? Sevgili gençler sizler daha yaşanır bir dünyaya olan inancımızın, fikri hür

vicdanı hür nesiller yetişmesine dair Ümitlerimizin bileşimimiz aslında. Yaşadığımız ülke genç bir ülke; gelin görün ki, genç olması kolay bir ülke değil. Sanmayın ki sizin döneminizde denk geldi tüm zorluklar. İnanın 70'lerde de, 80'lerde de, 90'larda da kolay değildi Türkiye'de genç olmak. Bu coğrafyada genç olmanın, öğrenci olmanın kolay olmadığını çok iyi biliyorum; ama siz yılmadan çalışın, üretin, sevdiğiniz şeylerin peşin gidin. Neyi iyi ve severek yaptığınızı keşfedin. Zorluklar size asla pes ettirmesin. Ulaşılabilecek limanın konforundan çok yolun zorluğundan tat almaya bakın. İçinizdeki yaşam iştahını, çocuk merakını asla yitirmeyin. Tabii ki de yolumuza taşlar çıkacak. Her birini biriktirin. Çünkü bir gün onlardan kale inşa edeceksiniz. Hepinizin 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramını kutluyorum geleceğinizi çizdiğiniz bu yolda çok başarılı olacağınıza inanıyor, sevgilerimi sunuyorum.

Çiğdem Karataş: Sözde değil, özde duygularla, Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını ve bu vatan için canlarını seve seve feda eden aziz şehitlerimizi rahmet, minnet ve saygıyla anarken bize 19 Mayıs'ın sadece bir tarih olmadığını yine sözde değil, özde duygularla anlatacak olan Sosyal Bilimler Bölüm Başkanı Sayın Hatice Özteke'ye sorumuzu yöneltiyoruz. Hatice Hocam, size bu özel günle ilgili iki sorumuz olacak. Bunlardan biri 19 Mayıs 1919 tarihimizdeki en önemli dönemlerden birinin başlangıcıdır. Peki biz bu döneme ne şartlarda geldik ve bu dönüm noktasından sonra Türk tarihinde neler değişti? 2. sorum ise, 19 Mayıs 1919 tarihinin anlam ve önemi hakkında gençlerimize vermek istediğiniz mesajlar nelerdir?

Hatice Çağlar Özteke: 19. yüzyılda yıkılışın bütün izlerini yaşarken vatan şairi Namık Kemal'in yazdıklarını okuduğunda henüz öğrenci ile Mustafa Kemal. Ne diyordu Namık Kemal? "Vatanın bağına düşman dayanmış hançerini, Yok mudur kurtaracak bahtı kara maderini?" Mader Farsçada anne demektir. Gerçekten de Osmanlı Devleti 19. yüzyılda zor günler geçirmektedir. Mustafa Kemal bir genç olarak gerek Batılı aydınların, gerekse Türk aydınlarının eserlerini okumuş; vatan, ulusal kimlik, bağımsızlık, özgürlük gibi kavramlara çok erken yaşta itibaren kafa yormuştur. Bunun sonucudur ki o dönem askeriyede okuyan bir genç olarak çağın gereklerinden haberdar; ama, Osmanlı Devleti'nin sunduğu koşullardan huzursuzdur.

20. yüzyılın ilk çeyreğinde o eğitimini tamamlayıp da ordu saflarında görev aldığı Osmanlı çok kısa süre içinde hızlı bir çöküşe girecektir. Hepimizin bildiği Trablusgarp, Balkan Savaşları ve 1. Dünya Savaşı; Mondros Ateşkesi, Sevr Barış Antlaşması ve kaybedilen topraklar... Yalnız Osmanlı Devleti için bu seferki sadece bir toprak kaybı değil; bir devletin tümüyle tarih sahnesinden silinişidir. Önce egemenlik alanlarının ve nihayetinde İstanbul'un, yani başkentini, işgali Meclis-i Mebusan'ın dağıtılması ile hukuksal kimliğinin sona erdirilmesidir işte bu noktada Mustafa Kemal'in her şeye rağmen Anadolu'ya geçerek kurtuluşun fitilini ateşleyerek Ulusal Egemenlik çatısı altında örgütlü mücadeleyi başlattığını görüyoruz. O nedenle 19 Mayıs, Türkiye Cumhuriyeti'ne giden ilk adımdır. İzmir'in işgalinden bir gün sonra başlayan yolculuk dönüşü olmayan bir başlangıçtır. O başlangıcın adı da tam bağımsız Türkiye'dir. Birinci İnönü Savaşı'nın kazanıldığı günlerde Mustafa Kemal kürsüye çıkar ve kazanılan zaferin Türkiye Büyük Millet Meclisinde uyardığı öz güveni Namık Kemal'e de cevaben dile getirir: "Vatanın bağına düşman dayasın hançerini, Bulunur kurtaracak bahtı kara maderini." Vatan kurtulmaktadır. Birbiri ardına kazanılır zaferler. Mudanya Ateşkesi ve Lozan Barış Antlaşmaları... Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında gerçekleşen ulusal Kurtuluş Savaşı'nın tam bağımsızlığa dair büyük iradenin adıdır 19 Mayıs. Sorunuzun ikinci kısmına gelince: Tabii ki gençlerimize çok ciddi mesajlar içermekte. Ama bu mesajın gençlerimizce anlaşılabilmesi için bir ders olarak değil, bir ödev olarak değil; bu ülkenin bir birey olarak 19 Mayıs'ı oluşturan koşulları ezberlemeden, içselleştirerek öğrenmeleri, bilmeleri gerekiyor. Zira bizler ulusal Kurtuluş Savaşı koşullarının getirdiği çağdaş uygarlık çizgisine yönelmenin refahını, rahatını yaşıyoruz şu günlerde. Ama bu refahı bir aydınlanma olarak düşünürsek yüzü hep karanlıkta kalan, kandili tutanları da unutmamak gerekir. Zira, çaba göstermediğimiz, hizmet etmediğimiz takdirde o kandilin ışığı giderek zayıflayacak. Çünkü çağdaş uygarlığın gerektirdiği donanıma ve inanca sahip kandil tutan eller azalmakta. Şimdi bu sözlerime karşı çıkabilirsiniz, çok sayıda bilim insanımız var diyerek. Tabii ki var; ama, şapka önümüze koyup düşünmek gerekir. Onca üniversitemiz var; bunlardan

"O hazineyi korumak için harekete geçtiğimiz her günümüz bu millete 19 Mayıs'tır."

kaçı evrensel bilime katkı yapmakta, gerçek anlamda bilim, bilgi üretmekte? Neden bize dair bilimin arkasında olduğu teknolojik değer olan marka yok? Neden çocuklarımız yurt dışında okumak veya yaşamak için hayaller kurmakta? Yaşamak üzere hayal kurulan ülke Türkiye olsun. Beyin göçü olacaksa Türkiye'ye olsun. Nasıl mı? Bilim ve sanatın her alanında uğraşan gençleri yetiştirerek. Çünkü kandili değil ülkemiz için kandiller tutan elleri çoğaltmamız, daha aydınlık bir Türkiye geleceğinin gerçekleşmesi demektir. Daha aydınlık bir Türkiye geleceğinin gerçekleşmesi noktasında bireyden hareket edelim. Şöyle ki, ebeveyn olarak çocuklarımızı takdir ederseniz ki bir yandan aile refahına ortak olarak yetiştiriyor; diğer yandan onlara eve dair sorumluluklar vererek hayatın içinde olmalarını, hayata hazırlanmalarını sağlamaya çalışıyoruz. Bunu genellemeye çalışırsak gençlerimize bir yandan ülkemiz refahını alabildiğince fırsat eşitliği ilkesince sunalım ama; diğer yandan, onları hayatın içinde tutarak sadece kendisine, ailesine karşı değil ülkesi için de sorumluluklarının olduğunun farkına varmasını sağlayalım. Bunun için de yol göstericimiz zaten baş ucumuzda olmalı. Ne mi? Atatürk'ün Söylev'i. Söylev'i okumalı, okunmasının anlaşılmasını sağlamalıyız. Ne diyor Söylev'in sonunda Mustafa Kemal? "Bugün ulaştığımız netice asırlardan beri çekilen birliği musibetlerden doğan uyanışın ve bu aziz vatanın her köşesini sulayan kanların bedelidir. Bu neticeyi Türk gençliğine emanet ediyorum. Ey Türk Gençliği! Birinci vazifen Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel senin en kıymetli hazinedir." O hazineyi korumak için harekete geçtiğin her gün 19 Mayıs'tır. O hazineyi korumak için harekete geçtiğimiz her günümüz bu millete 19 Mayıs'tır.

Gülben Kocacıbağ: Bu anlamlı günde konuşulması gereken en önemli konulardan birinin de gençlere dair endişeler, umutlar, beklentiler, hedefler, çatışmalar olduğunu düşündük ve bu konuda yine bizi en iyi aydınlatabilecek olan kişiye rehber öğretmenimiz Sayın Şükran İlimsever Başarır'a söz vermek istedik. Şükran Hocam, lise seviyesindeki öğrencileri bireysel olarak en geniş kapsamlı tanıyan bir eğitmen olarak size ilk sormak istediğimiz soru şu: Gençlerin en büyük sorunları ve bu sorunlar neticesinde oluşan kaygılar nelerdir?

Şükran İlimsever Başarır: Bu soruya iki boyutlu cevap vermek istiyorum. a) Bu yaşadığımız karantina döneminde gençlerin sorunları nelerdir? b) Tüm zamanların gençlerinin sorunları nelerdir? Bu karantina dönemi elbette ki herkes için çok zor; ama, ben samimiyetle bu dönemin en çok gençleri zorladığını, en çok onların hayatını alt üst ettiğini düşünüyorum. Biz yetişkinlerin evden çalışma düzenini oturtması da çok zor oldu. Küçük çocukların eve kapanması ve okullarından olması da... Ama gençlerle ilgili daha karmaşık gelişimsel bir durum söz konusu. Gençlerin "büyüyebilmeleri", kendi kişiliklerini geliştirebilmeleri için hayatlarının bu döneminde anne babalarından uzaklaşmaları, onlarla aralarında mesafe koymaları gelişimsel olarak önemli ve gereklidir. Gençler bu yaşlarda kendilerine ev dışında bir hayat kurarlar ve bu hayat onlar için çok önemlidir, hayatı önemdedir. Sosyalleşmeleri, arkadaşlıkları, bütün o itiş kakışlar, gel-gitli dramalar, elbette ki okulla çatışmalar ve tabii ki spor etkinlikleri ve sanatsal etkinlikler onların yaşam alanıdır ve bütün bu yaşantılar evden çok daha fazla zamanlarını alır(dı) ve zihinlerinde ve ruhsal dünyalarında evden çok daha fazla yer kaplar(dı). Ev dışında kurtmaya ve sürdürmeye çalıştıkları hayat, onların gerçek yetişkinlik hayatlarına yönelik hazırlık alanlarıdır/ alanlarıydı. Gençlerin anne-babalarıyla ve kardeşleriyle bu kadar dip dibe yaşadıkları bu iki aylık süreçte, hem o çok ihtiyaç duydukları fiziksel mesafe yok olmuş oldu, odalarına kapanmaktan başka mesafe yaratma ihtimalleri kalmadı hem de fiziksel mesafeyi korusalar bile zihinsel ve duygusal mesafe de fazlasıyla daralmış oldu. 7/24 anne babalarının gözetiminde gibiler ve müdahalelerine her an açık haldeler. Anne-baba müdahale etsin etmesin, küçük çocuklar gibi onların dibindeler ve bu maalesef gelişimsel olarak gençliğin doğasına çok aykırı bir durum. Evdeki bu dip dibelik ne yazık ki anne babalarla veya kardeşlerle çatışmaları körükleyebilir, anlaşmazlıklara neden olabilir, tahammül sınırlarını zorlayabilir, gerginlikleri arttırabilir, uyku ve/veya yemek yeme düzenlerini bozabilir, odaklanmalarına engel olabilir. Gençlerin özgür olmaya, anne babalarından ayrılmaya en çok ihtiyaç duydukları bu dönemde hayatlarında bu kadar belirsizlik olması, hayatlarının bu kadar kendi kontrollerinden çıkmış olması bazı gençleri ruhsal açıdan çok ciddi şekillerde zorlayabilir ve tabii görüyoruz ki zorlamakta. Elbette ki anne babalarıyla ilişkilerine, ev ortamına ve kendi gelişimsel süreçlerine bağlı olarak her

genç bu süreci farklı deneyimlemektedir ve bazı gençler evde hiçbir sorun yaşamamaktadır; ama, genel olarak tüm yetişkinlerin, gençlerin özel alan ve özel zaman ihtiyacına karşı duyarlı olması gerektiğini bu dönemde özellikle hatırlatmak isterim.

b) Bu özel ve ekstra zor döneme odaklanmazsak ve genel olarak bakarsak da; tüm zamanların gençlerinin sorunları nelerdir sorusuna şöyle cevap vermek isterim: Hangi dönem olursa olsun -genel itiba olarak- herkesin gözünde, gençler genellikle "sorunlar" yaşar ve yaşatır. Genellikle de bu sanki sadece gençlerden kaynaklanmış gibi gösterilir. Öteki uçta da ergenlik yaşamayanlar, hiç sorunsuz büyüyenler ya da en azından görünürde ailesine ya da okuluna hiç sorun yaşatmayanlar vardır. Sıklıkla anne babalardan "Biz hiç ergenlik yaşamamışız, hiç annemizi babamızı üzmedik, bu kuşak çok farklı" diye duyarız. Oysa gelişimsel olarak bazı gençlik sorunlarının bazı yaşlarda yaşanması aslında beklenir. Bu yaşlarda hiçbir gençlik meselesi yaşanmıyor olması asıl endişe verici olandır. Gençler çevrelerinden bağımsız büyümüyorlar, tek başlarına kendi kendilerine "sorun" çıkarmaları imkânsızdır ve genellikle de başkalarıyla etkileşimlerinde birtakım sorunlar çıkar zaten.

Gençler hangi devir olursa olsun özgürlük ister, bağımsızlık ister; daha fazla alan, daha fazla mesafe, hayatlarıyla ilgili daha fazla inisiyatif alabilmek ister. Okulda olsun, evde olsun kurallara/otoriteye başkaldırabilmek ister. Kim olduğunu bulma sürecinde pek çok şeyi deneyebilmek ister. Yanlış yapabilme payları olsun ister. Yanlış yaptıklarında yargılanmamak ister. Gençler çok da kırılındır. Hiç göstermeseler de kalpleri çok çabuk kırılır, canları acıdı mı çok acır. Onları devamlı "şöyle yapman lazım, böyle yapman lazım, şöyle yapmak olmaz, böyle yapmak olmaz" şeklinde düzeltmeye çalışırsak bu doğru ve uygun bir iletişim kanalı elbette ki olamaz.

En çok gördüğüm şeydir: Anneler babalar ve öğretmenler "Konuşmamız lazım, gel bir konuşalım" derler; ama, iki dakika fırsat vermezler gençlere kendilerini ifade etmeleri için. Hep ama hep monolog" tarzında kendileri konuşur ve en kötüsü hep uyaran ve düzelten konumunda kalırlar. Yeni nesil anne-babalarda bunun tam öteki ucunu da görmekteyiz. Bazı anne babalar da bu tavır ve tutumda olmamak adına, kendileri o şekilde büyütüldükleri ve bu tarzın olumsuzluklarını bildikleri için, bu müdahaleci ve yargılayıcı tavrın tam öteki ucuna kayabiliyorlar ve gençleri ne isterlerse istesinler serbest bırakabiliyorlar. Her iki uç tavır da gençlere yeterince rehberlik yapmamak demektir halbuki. Gençlere ne hep ne yapmaları ne yapmamaları söylenmeli ne de gençler kendi hâllerine bırakılmalılar. Gençler konuşmak ister, paylaşmak ister; sizin ne düşündüğünüzü merak ederler ama "şunu yap, bunu yap" demenizi istemezler ki kendi yollarını kendileri bulabilsinler, kendi kararlarını kendileri alabilsinler. Yetişkinlerin unuttuğu düzeyde yaratıcı bir mizah anlayışları vardır. O anlayışı kavrayabilirsiz onları yakalar-

sınız ve onlarla çok eğlenirsiniz; yok kavrayamazsınız aranızdaki mesafe açılır da açılır... Gençler özgür olmak isterler ama, hemen yanı başlarında her istedikleri anda, her ihtiyaç duydukları anda, her kafaları karıştığı anda gelip danışabilecekleri, onları yargılamayacak, kızmayacak, onlara daha da kötü hissettirmeyecek güvenli-sakin bir büyük olsun da isterler. Kritik nokta şu; onlar kendileri gerçekten ihtiyaç duyduğunda size ulaşmak isterler. Tam da ihtiyaç duydukları anda orada olmazsanız kırılıp geri çekilirler. Sizin her dakika gerekli gereksiz onların hayatlarına müdahale etmenizi tolere edemezler. Yani, ne çok yakın olacaksınız gençlere ne de çok uzak... Bu da elbette ki çok kolay değil pek çok yetişkin için. Çünkü bizler de ne yazık ki genel olarak çok fazla müdahaleci ve yargılayıcı anne babalar tarafından büyütüldük ve ebeveynliğin kontrol etmek, uyarmak, azarlamak, öğüt vermek, kısıtlamak, kontrol etmek olduğunu sanıyoruz. Oysa büyüme yolculuklarında onlara sadece eşlik etmek, onlarla hayatın zorluklarını da keyiflerini de paylaşmamız gerekir "gelişimsel sorun"larını en aza indirgeyebilmek adına.

Gülben Kocacıbağ: Şükran hocam, size sormak istediğimiz bir başka konu da şu: Kuşak çatışması dediğimiz bir şey var ve bu son yıllarda gittikçe arttı. Beş senede bir kuşak farkı oluştuğu söyleniyor araştırmalara göre. Gençlerin en büyük sorunlarından biri de kuşaklar arası diyalog. Kuşaklar arası diyalogu nasıl sağlayacağız?

Şükran İlimsever Başarır: Kuşak çatışması her kuşağın meselesidir. Aslında kuşak farkı gelişimsel bir meseledir. Her kuşağın meselesi bir önceki kuşakla didişmek, çatışmak ve onu geçmektir. Bizler de aslında her zaman çocuklarımızın ve öğrencilerimizin bizleri geçmesini arzuluyoruz ve bu yönde çabalarız. Ama bir yandan da bizim sözümlü dinlesinler, biz ne derssek onu yapınlar, yapma dediklerimizi yapmasınlar, bizden çok şey alsınlar ve bizlerin düşüncelerini-tarzını-hayallerini sürdürsünler isteriz. Bunlar çok çelişkili arzular tabii. Çocuklar/gençler de hem bize benzemek isterler hem de bizden farklılaşmak ve bağımsızlaşmak... Bütün bunlar kuşak çatışmasını çok karmaşık hâle getiren ruhsal dinamiklerdir. Bir de tabii gerçekten de kendi çocuklarımız ve öğrencilerimiz bizlerle aynı yıllarda doğmuş, aynı koşullarda büyümüş, aynı yaşantılara maruz kalmamışlar; bizim devrimizin mizahına, müziğine, dertlerine maruz kalmamışlardır ve onlar şimdi bizden bambaşka bir dili konuşuyordur, başka şeylere -hatta bazen hiç anlamadığımız şeylere- gülüyor, hiç düşünmediğimiz kılıklara/giyisilere bürünüyor, hiç takip edemediğimiz gündemlerle ilgileniyorlardı. Ben ilk mezunlarımı 2007'de vermiştim, sonra sırasıyla 2011 ve 2016'da mezun verdim ve şimdi 2021'de mezun vereceğim inşallah ve bu grupların her birinin ne kadar farklı olduğunu görebiliyorum. Bütün bu dönem gençlerinin günlük dili, dinledikleri müzik, hayata bakış açıları, kaygıları, hırsları-hedefleri, zorluklarla başa çıkma yolları, hemen hemen her şeyleri farklı. Bunu izlemek ger-

çekten çok çarpıcı. Kuşaklararası değişim gitgide çok daha hızlanıyor ve çok derinden farklılaşıyor diyebiliriz.

Kuşaklararası diyalogu sağlıklı bir şekilde kurabilmek ve sürdürülebilmek için her iki tarafın da/ her iki kuşağın da çaba sarf etmesi, birbirlerine doğru adım atmaları ve karşılıklı kabul, saygı ve esneklik gösterebilmeleri lazım. Önce bu kuşağın bizden farklı olduğunu kabul etmemiz, onlara saygı göstermemiz, onlara olan sevgimizin saygı da göstermediğimiz sürece çok da anlamlı olmayacağını bilmemiz, asla ve asla "Yanlış düşünüyorsun" demeyerek "Sen ne düşünüyorsun, ne istiyorsun, sen nasıl bakıyorsun bu duruma?" diyebilmemiz önemli bizim tarafımızdan bakarsak. Bizim gerçekliğimiz dışında gerçeklikler olduğunu kabul edebilmek, çocuklarımızın/gençlerimizin bizim duygu ve düşüncelerimizden, tercih ve önceliklerimizden, kararlarımızdan farklılıklar gösterebileceğini kabul edebilmek büyük bir olgunluk ve esneklik gerektiriyor aslında bizim adımıza. Ben böyle görüyorum en azından. "Çocukla çocuk olunmaz, çocuğun seviyesine "inilmez" "denir sıklıkla. Oysa yetişkinler olarak marifet çocukların/gençlerin özgünlük seviyesine çıkabilmektir bana göre.

Gülben Kocacıbağ: Peki hocam gençlerin geleceğe dair hayalleri, hedefleri, umutları nelerdir? Gelecek planları, eğitim anlamında ne şekilde?

Şükran İlimsever Başarır: Son yıllarda çocuklar bir yandan daha özgüvenli ve daha bağımsız gibi görünmeye başlasa da bir yandan da daha ürkek ve kırılığa hâle geldiler. Hayatlarında hem çok uyaran var hem de çok belirsizlik... Bizlerin hem üniversite tercihlerimizde topu topu kaç üniversite arasından seçim yapabileceğimiz hem de hangi meslekler arasından seçim yapabileceğimiz çok netti. Şimdi seçenekler çok fazla ve bu kadar çok seçenek olması hem seçim yapmayı zorlaştırıyor hem de bu kafa karışıklığı çocukların da anne babaların da stresini çok fazla artırıyor. Ekonomik ve siyasal belirsizliklerden hiç bahsetmiyorum bile, ki aslında onlar da çok büyük stres kaynakları elbette. Bir de şunu söylemek isterim, kuşaklar gitgide daha bağımsız, daha teknolojik ve daha yaratıcı hâle geliyorlar. Gitgide onlara verilen işi yapmayı kabul etmek yerine, kendileri bir fikir bulmak ve iş kurmak istiyorlar. Bizlerin adını bile bilmediğimiz meslekler yapacakları artık neredeyse kesinleşmiş durumda. Bu nedenle eski kuşaklara göre çok daha fazla donanımlı ve esnek olmak zorundalar. Bunlar çok zor kazanılan yaşam becerileri, onlar da bunun farkındalar ve bir yandan kendilerini geliştirmeye çalışırken bir yandan da elbette gitgide artan rekabet ve belirsizliklerin yarattığı endişelerle de baş etmeye çalışıyorlar. Nasıl olacağını öngöremedikleri bir geleceğe hazırlanmaya çalışıyorlar. "Ben nerede okuyacağım, ben ne olacağım?" gitgide cevabı daha komplikeleşen sorular haline gelmekte. Bu yaşlarda bu kadar belirsizlik ve bu kadar zorlukla baş etmek hiç de kolay değil, özellikle de yeterli yetişkin desteği ve yönlendirilmesi alamıyorlarsa. O yüzden tüm gençlere ileride almak

"Tutkulu gençlerimiz de spora karşı bakış açıları ve düşünceleri ile spor meşalesini hep daha yukarıya taşıyacaklardır ve meşaleyi devam edeceklerdir diye düşünüyorum."

istedikleri eğitime yönelik çok geniş çaplı araştırmalar yapmalarını, her fırsatta çok farklı kişi ve kaynaklardan görüş almalarını öneriyorum. Son olarak; bu kuşak artık iyice globalleşti, hemen hemen hepsi hayatının bir evresinde yurt dışında okumak, çalışmak ya da yaşamak istiyor. Dünyada da zaten "dünya vatandaşlığı" gitgide daha kabul gören ve arzulanan bir yaşam becerisi olarak görülmeye başlandı. Bizim çocuklarımız da ne mutlu ki dünya vatandaşı olma yönünde hedefler koyuyor ve o yönde kendilerini geliştirmeye çalışıyorlar.

Gülben Kocacıbağ: Ve son olarak hocam, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nda, gençliğe iletmek istediğiniz bir mesaj var mı?

Şükran İlimsever Başarır: Ne istediklerini, neyi sevdiklerini ve neyi sevmediklerini çok iyi anlamaya çalışsınlar. Bunu sadece onlar bilebilir. Herkes hayatta nerede anlam bulduğunu, neyden keyif aldığını, neye tutku düzeyinde ait hissettiğini/ bağlı hissettiğini bulabilmeli. Bize heyecan veren şeyleri bulabilirsek hayat daha anlamlı hâle geliyor her birimiz için. Tüm günümüzü; bazen gecelerimizi, aylarımızı, yıllarımızı neyle geçirmek istiyoruz bu çok hayatî bir soru. Bu sorunun cevabını hemen bulamayabilir herkes; ama, yıllar içinde bu soruyu hep kendimize sormalıyız:

"Şu anda geldiğim noktada hayatımdan memnun muyum?", "İstedğim bu mu?", "Hayatımı bu şekilde geçirmek beni tatmin ediyor mu?" Evetse ne mutlu. Ama öyle değilse hayatta değişiklik yapacak cesareti de bulmalarını isterim. Herkes tam olarak istediği hayatı yaşayabilmeli.

Çiğdem Karataş: 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı içeriğini oluştururken spora, sporcularımıza, spora gönül vermiş ve bu noktada öğrencilerimize de yol gösterici olan Beden Eğitimi öğretmenimiz Çağla Öztürk'e söz vermeden geçemedik. Çağla Hocam, 19 Mayıs 1919 Atamızın gençlere ve sporculara ithaf ettiği bir bayram aynı zamanda. Bayramımızın içeriği kapsamında ilerlersek sizce genç kuşak spora ve sportif aktivitelere nasıl yaklaşıyor?

Çağla Öztürk: Güzel soru için teşekkür ederim. Bu soruya farklı bakış açısı ile cevap vermek isterim. Öncelikli olarak maalesef hepimiz kocaman bir dijital dünyanın içine kapılmış durumdayız. Aynı şekilde çocuklarımız ve gençlerimiz için bu kocaman dijital içinde çok fazla platform söz konusu: TV programları, diziler, filmler... Bunları telefonlarından izleyebileceği uygulamalara sahipler. Popülist programlar, oyun konsolları, bilgisayar oyunları ve en kötüsü de söylediğim gibi telefonlarımız... Bu durum çocukları-

mızın vaktinin tamamını alıyor diyebiliriz gün içinde. Ve görüyoruz ki gençlerin ve çocukların bu durumu yönetmesi çok zor. Hayat ağır basıyor bu konuda bence. Oyun konsolları bilgisayar oyunları 90'ların ortası itibarıyla hayatımıza girdi ama bizim için bu 80 sonrası doğan bireyler için sokakta oynamak bir kültürdü. Sokağın sosyolojisi değişmemişti. Şimdi ise 2000'li yıllar ile birlikte insanın yaşama bakış açısı değişti. Aileler için güvenlik her şeyin üstünde tutulmaya başlandı. İnsanlar sokaklara artık güvenmiyor. Mahalle kültürü öldü diyebiliriz. Artık AVM kültürü söz konusu. AVM kültürü maalesef sokak kültürünü yenmeye başladı. Bu bağlamda gençliğin spora bakışını aileler üzerinden anlatabilirim diye düşünüyorum. Ailenin bakış açısı burada durumu değiştirebilir. Yani durum aslında çocuktan çok ailede başlıyor. Her şeye rağmen hâlâ takım sporlarında bireysel sporlarda veya sağlık için spor konusunda çeşitli atılımlar söz konusu ve ben bu durumdan umutlu olduğumu söyleyebilirim. Gençliğin de bu duruma bakış olumlu diye düşünüyorum. Hâlâ hayatın tüm çekici diğer unsurlarına rağmen tutkulu şekilde spor yapan bireylerin sayısı artıyor. Hatta bazen ailelere rağmen - burada özellikle söylüyorum ailelere rağmen diye çünkü spor konusunda her ailenin bakış açısı aynı olmayabiliyor- inanıyorum ki spor herkes için profesyonel ve amatör bir yaşam biçimi hâline gelecektir. Tutkulu gençlerimiz de spora karşı bakış açıları ve düşünceleri ile spor meşalesini hep daha yukarıya taşıyacaklardır ve meşaleyi devam edeceklerdir diye düşünüyorum.

GENÇLERİMİZE...

Çiğdem Karataş: Peki Hocam, özellikle gençlerle her daim iç içe olan ve onlarla dolu dolu paylaşımlar yapan bir eğitimci olarak 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nda, gençlerimize iletmek istediğiniz bir mesaj var mı?

Çağla Öztürk: Gençlerimize Atatürk ilke ve devrimlerinden şaşmamayı, onun silah arkadaşlarının ve kahraman askerlerimizin yaptıklarını unutmuyarak geleceğe Atatürk vizyonunu taşımalarını; bu vizyonu sadece taşımak ya da bilmenin yeterli olmayacağını anlamalarını, her zaman da daha iyisini yapmaları gerektiğini düşünmelerini söylemek isterim. Son olarak da şunu söylemeliyim ki, 19 Mayıs'ın neden siz gençlere armağan edildiğini her gün düşünmeniz gerekiyor çocuklar. Bandırma Vapurunu yola çıkarılan bir daha arkalarına bakmadıklarını hatırlatmak isterim. Geleceğe, ileriye hep umutla bakın gençler; üretin ve sporun felsefesinde olduğu gibi de başarmak için inatlı olmak gerektiğini asla unutmayın ve asla vazgeçmeyin. Tekrar güzel sorularınız için teşekkür ediyor ve hoşça kalın diyorum.

Gülben Kocacıbağ: Bu önemli günü gençliğimize armağan eden büyük Atamızın izinden ilerleyen gençlerimize söz hakkı tanımadan programımızı bitiremeyiz. Gençlerimizin sesini yine içlerinden birinin duyurması adına 9-A sınıfı öğrencimiz Serena Keçeli'ye soruyoruz. Sevgili Serena, bu kuşağın bir genç bireyi olarak senin kuşağının en önemli problemi sence nedir?

Serena Keçeli: Bence benim kuşağımın en büyük problemi araştırmamak, okumamak ve sorgulamamak. Belki bazılarımız okuyor; ama kitap seçimlerimiz ne kadar doğru? Bazılarımız araştırıyor ama araştırdığımız kaynak ne kadar güvenilir? Bu sorunlar internetle geliyor. İnternette çok fazla yanlış bilgi var. Seçiyoruz bunları sorgulamadan ve araştırmadan inanıyoruz bu bilgilere. Halbuki "Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli kültürdür. Kültür; okumak, anlamak, görebilmek, görebildiğinden anlam çıkarmak, ders almak, düşünmek anlama yeteneğini eğitmektir." demiş Atatürk. Peki Türkiye'de gençler sözde Atatürkçüken neden Nutuk okumuyor, ilkelerini saymıyor, araştırmıyor ve sorgulamıyor? Eğer biz Atatürk'ün izinden illebet yürüyeceksek daha fazla okuyalım, bilmediklerimizi araştıralım ve her şeyi sorgulayalım.

Gülben Kocacıbağ: Serena'ya teşekkür ederken bir diğer sorumu yine gençliğin içinden bir sese, 9-B sınıfı öğrencimiz Elanur Aktekin'e yönelteceğim. Sevgili Elanur, 2020 Türkiye'sinde bir gence düşen en önemli görev ve sorumluluklar nelerdir?

Elanur Aktekin: 19 Mayıs 1919 "Özgürlük ve bağımsızlık benim karakterimdir." diyen bir liderle birlikte yürüyen bir halkın onur mücadelesine başlama zamanı. Bir gemi kalkmıştır gecenin karanlığını yarak. Sömürgeci devletlere ders verme zamanıdır şimdi diyerek... İstikâmet Samsun! Mustafa Kemal Atatürk Millî Mücadele'nin millet tarafından gerçekleştirileceğini her fırsatta belirtiyor ve buna gönülden inanıyordu. İşte çağdaş bir yönetim anlayışına sahip, özgür ve bağımsız bir Türkiye Cumhuriyeti de bu inancın ürünüdür. Atatürk özgürlük ve bağımsızlığın Türk gençliği tarafından sonsuza kadar korunacağını biliyor ve bunu da şu sözleriyle belirtiyordu: "Gençler! Cesaretimizi kuvvetlendiren ve devam ettiren sizsiniz. Siz, almakta olduğunuz eğitim ve kültür ile insanlık meziyetinin, vatan sevgisinin, fikir özgürlüğünün en değerli simgesi olacaksınız. Ey yükselen yeni kuşak! Gelecek sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk; onu yükseltecek ve devam ettirecek sizsiniz!" diyerek bizlere cumhuriyetimizi emanet etmiştir. Peki bizler bu en değerli emanete nasıl sahip çıkmalı, bizlere düşen görev ve sorumluluklar nelerdir dersek ilk olarak, atamızı ömür boyu süren çalışkanlığı örnek almalı, aklı ve bilimi rehber edinmeliyiz. Dünyada olanı biteni seyretmek, "Dur bakalım, ne olacak" deyip beklemek yerine duyarlı olmalı; böyle durumlarda araştıran, sorgulayan ve çözüm üretme becerisine sahip bireyler olmamız gerekir. Ülkemizin dünya ülkeleri arasında saygın bir yer edinmesini sağlamak için üreten ve öncelikle kendi kendine yeten bir toplum hâline dönüştürmek biz gençlerin temel ilkesi olmalıdır. Bu anlamda proje odaklı düşünmeli, ufkumuzu genişletmeliyiz. Bunun için de çok kitap okumamız kaçınılmaz bir gerçektir. Bizlerin en önemli amaçlarından biri de, şüphesiz ki ülkemizi çağdaş uygarlıkların üstüne çıkarmaktır. Bunun için de bizlere düşen görev ve sorumluluk ise, Türk olmanın gururu ve sorumluluğu ile hareket etmektir. Öncelikle evrensel düşüncelere ve çağlar aşan görüşleriyle Mustafa Kemal'i iyi anlamalı, anlatmalı ve onun devrimlerini yaşam felsefesi hâline getirmeliyiz. Bahsettiğim görev ve sorumluluklarımızı yerine getirmek, gerekli bilince ulaşmak atamızın emriyle kurulmuş olan Türk Eğitim Derneği'nin çatısı altında aldığımız eğitimle bizler için çok daha kolay olacaktır. İçinde bulunduğumuz koşullar nedeniyle bayramımızı şu an ekranlar karşısından kutluyor olsak da coşkumuzdan sevincimizden asla ödün vermemeliyiz. Sağlıklı günlerde coşkuyla kutlayacağımız nice 19 Mayıs'lar dileğiyle. Bayramımız kutlu olsun.

Çiğdem Karataş: Öğrencilerimize çok teşekkür ediyor ve sözü başka bir öğrencimize veriyoruz. Sporun ve sporunun önemini programımızın başından sonuna kadar vurgulamışken bu yolda ilerleyen öğrencilerimize söz vermeden kapanışı yapamazdık. Sportif disiplin içinde, azimle, sevgiyle, yılmadan mücadele eden öğrencilerimizden birinde şimdi söz sırası. Okulumuz basketbol takımının en eski oyuncularından olan aynı zamanda okulumuzun sportif anlamda farklı branşlarda da temsil etmiş olan 11-A sınıfı öğrencilerimizden Devrim Gürkan Çelik. Sevgili Devrim, sana ilk sorum şu olacak: Yapmış olduğun sporu tercih etmenin en önemli sebebi nedir?

Devrim Gürkan Çelik: Şu ana kadar pek çok spor dalını denedim. Futboldan hentbola, voleyboldan Amerikan futboluna kadar. Ancak hiçbiri şu anda oynadığım basketbol kadar zevk vermedi. Bence basketbolu diğer sporlardan ayıran en önemli şey, zaman yönetimi. Her hücumda size 24 saniye veriliyor, bu 24 saniye içerisinde oyununuzu oynamanız gerekiyor. Eğer oynayamazsanız eliniz boş bir şekilde savunmaya geri dönüyorsunuz. Ayrıca kelimelerle anlatamayacağım bir güzelliği var bende. Bende yeri ayrı.

Çiğdem Karataş: Bir sporcu olarak senin geçtiğin yollardan geçmek isteyen öğrencilerimize tavsiyelerin ne olurdu Devrim?

Devrim Gürkan Çelik: Benim gibi spor sevdiğini olma yolunda ilerlemek isteyenlere şunu söyleyebilirim: Birden fazla spor dalında ilerlemek zor. İmkânsız değil, ama zor. Belli bir yaşa kadar birkaç spor dalı denersiniz, o spor dalı içerisinde de en beğendiğinizi seçersiniz. Yine de birden fazla spor dalıyla ilgilenmek istiyorum derseniz, kendimden örnek verebilirim. Ben ilk olarak futbola başladım spora. Olmadı. Sonra hentbolu denedim. Olmadı. Şu anda basketbol oynuyorum. Spor faaliyetlerimi amatörlükten öteye geçiremedim. Bu durumla karşılaşmak muhtemel oluyor, eğer belli bir spor dalında ilerlemeye çalışmazsanız. Gene de siz belki başarabilirsiniz birden fazla spor dalında ilerlemeyi. Ayrıca, bazı aileler çocuklarının akademik kariyerini çocuklarının spor faaliyetlerine üstün tutuyor. Bu durumda spor faaliyetlerine önem vermiyorlar sadece akademik kariyerine odaklanmasını istiyorlar. Ben bu durumun yanlış olduğunu düşünüyorum. Eğer böyle bir durum içerisindeyseniz de bu durumu ailenize açıklamanız gerekiyor. Düzgün bir dille açıkladığınızda onlar anlayış gösterir zaten. Son olarak söylemek istediğim şey, spordan asla uzak kalmayın. Çünkü spor arkadaşlık, mutluluk ve sevgi demektir.

Çiğdem Karataş: Son olarak bugün 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı, size ithaf edilmiş bir bayram, bugünün anlam ve önemini kapsamında bize söylemek istediklerin nelerdir?

Devrim Gürkan Çelik: Bugün çok önemli bir gün. Mustafa Kemal Atatürk Samsun'a ayak bastı. Bizlere rahat ve özgürce yaşayabileceğimiz bir Türkiye bırakmak için Kurtuluş Savaşı'nın ilk adımını atmış oldu. Ve bugünü bizlere armağan etti. Zeki, çevik ve ahlaklı sporcular olarak bizim görevimiz ise, bugünün değerini yaşatmak ve yeni nesillere aktarmaktır.

Çiğdem Karataş: Programımıza katılıp sorularımızı yanıtızsız bırakmayan tüm öğretmen ve öğrencilerimize; bizi dinleyen, bu özel günde bizimle aynı coşkuyu, aynı anda, farklı mekanlarda yaşayan tüm dinleyicilerimize teşekkür ederiz. Nice 19 Mayıs'larda nice bağımsız günlere selam olsun...

MİNE SÖĞÜT İLE SÖYLEŞİ

11-C sınıfından Ece Nur Özen, gazeteci-yazar Mine Söğüt ile 27 Mayıs 2020 tarihinde TED İzmir Koleji Instagram canlı yayınında bir araya geldi.

Mine Söğüt, 1968 yılında İstanbul'da doğmuştur. Orta öğrenimini Kadıköy Kız Lisesinde tamamlamıştır. 1985 yılında İstanbul Üniversitesi Latin Dili ve Edebiyatı Bölümüne girmiştir. 1990 yılında Güneş gazetesinde gazeteciliğe başlamış, İnsan Hakları Servisi'nde muhabirlik yapmıştır. 1993 yılında Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nin düzenlemiş olduğu yarışmada haber dalında mansiyon ödülü almıştır. 1996-2000 yılları arasında "Haberci" adlı televizyon belgesinin metin yazarlığını yapmış, Öküz dergisinde yazdığı yazılarla tanınmıştır. 2001-2005 yılları arasında profesyonel gazeteciliği bırakan Mine Söğüt, Cihangir Postası adlı yerel bir gazetenin gönüllü editörlüğünü yapmıştır. Çeşitli derleme ve araştırma kitaplarının yanı sıra; Adalet Cimcoz Bir Yaşam Öyküsü Denemesi isimli biyografi kitabı, Aşkın Sonu Cinayettir – Pınar Kür'le Hayat ve Edebiyat adlı sohbet kitabı, İstanbulum adlı şehir dizisinin kitapları arasında çıkan Dolapdere: Kürt Kediler Çingene Kelebekler adlı şehir hatırası kitabı; roman ve hikâye kitapları vardır. 7 Mayıs 2013'ten beri gündemdeki sosyal ve politik olaylara dair görüşlerini Cumhuriyet gazetesindeki "Uykusuzluk" adlı köşesinde yazmakta, çeşitli dergi ve gazetelere haber ve röportajlar hazırlamaktadır.

Merhabalar nasılsınız?

Teşekkür ederim, siz nasılsınız?

Teşekkür ederim ben de iyiyim. Sizinle söyleyeceğim için biraz heyecanlıyım. Ben bu sohbeti gerçekleştirmeden önce sizin hayatınızla ilgili küçük bir araştırma yapma fırsatı buldum. Orada Latin Dili ve Edebiyatı üzerine eğitim aldığınızı okudum. Latin Dili ve Edebiyatı üzerine eğitim aldığınızı okudum. Fakat biz size eğitim almış olduğunuz alanlardan çok daha farklı kulvarlarda gördük, tanıdık ve bildik. Aktif ve başarılı bir gazetecilik geçmişiniz var. Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nin düzenlemiş olduğu yarışmada haber dalında mansiyon ödülü almışsınız. Haberci adlı televizyon belgeselinin metin yazarlığını yapmışsınız. Cumhuriyet gazetesindeki köşe yazılarınız da beğenileyle takip edilmeye devam ediyor. Tüm bunların üstüne aramızda gazetecilik dünyasına atılmak isteyen arkadaşlarımız adına şunu sormak istiyorum. Gazetecilik sizin için ne zaman ve nasıl başladı?

Biliyorsunuz bu ülkede çoğu genç -ben üniversiteye 1985 yılında girdim; o zaman da öyleydi, bugün de öyle- eğitimini aldığı branşta çalışamayabiliyor. Çok severek okuduğunuz bir bölümü bitiriyorsunuz; ama o bölümün olanakları, o bölüme dair iş olanakları çok kısıtlı olduğu için o alanda çalışmıyorsunuz ve bambaşka bir yerde var olmak, çalışmak zorunda kalıyorsunuz. Başka bir meslek seçiyorsunuz. Klasik filoloji de öyle tabii. Türkiye'de klasik filoloji okuduğunuz zaman ya üniversitede kalmanız ya da birtakım kütüphanelerde, müzelerde çok az kişi için açılan dar kadrolara girmeniz gerekiyor. Velhasıl, klasik filoloji okuyunca klasik filolog olmanıza, bunu meslek edinmenize olanak pek imkan tanınmıyor. O yüzden ben üniversiteyi bitirdikten sonra ne yapabileceğimi düşünürken "Yazarlık ya da konuşarak para kazanmak istiyorum. Masa başında 9-5 çalışan bir insan olmayacağım." diye çok küçük yaşta belirlediğim hedefim doğrultusunda ilerleme kararı verdim. O yüzden gazetecilik cazip geldi. Hem sosyal yanım güçlü, dışa dönük, meraklı bir insandım hem de yazmayı seviyordum. O yüzden gazeteci olmak istedim ve Latin dilini bitirince o yöne ilerledim. Ardından bir gazetede önce stajyer, sonra da muhabir olarak çalışmaya başladım. Sadece gazetecilik için değil, bütün meslekler için söylüyorum, birincisi; çok seviyorsanız, çok istiyorsanız yapmanız gerekiyor. İkincisi zaten ne iş seçerseniz seçin, hangi işi seçerseniz seçin sevdiğiniz için seçmelisiniz. Çünkü meslek çok önemli. İnsanın medeni durumuna insanın karar vermesi gibi. Evlilik demeyeyim çünkü evlenmemeyi de isteyebilir bir insan. Hayatının bütün akışını belirleyecek o temel kararları verirken insanın tercihlerine çok dikkat etmesi gerekiyor. O yüzden gazetecilik yapmak isteyen insanların da öncelikle -tüm diğer meslekler gibi- gerçekten bu işi yapmak isteyip istemediklerini iyi düşünmeleri ve gerçekten istiyorlarsa da koşulları fazla düşünmeden kendi ilkeleri, kendi hayata bakışları, kendi idealleri doğrultusunda bu yola baş koymaları gerekiyor.

"Meslek çok önemli. İnsanın medeni durumuna karar vermesi gibi."

Bu söyledikleriniz meslek seçme aşamasında olan biz gençlere çok yardımcı oldu. Çocukluğunuzdan itibaren istediğiniz işi yapabildiğiniz için gerçekten çok mutlu oldum. Çünkü benim de yapmak istediğim şeylerden birisi bu; hedeflerim doğrultusunda hayal ettiğim işi yapabilmek. Sorularıma devam etmek istiyorum. Cumhuriyet gazetesinde yazmış olduğunuz köşe yazılarına son verdiğiniz belirten bir yazınız var. Daha sonra tekrar yazmaya devam etme kararı almış olduğunuz göre gazetecilik ve yazmak sizin için hayatınızdan çıkarmayacağımız bir alan haline gelmiş diyebiliriz sanıyorum. Bu noktada şunu sormak istiyorum size köşe yazarlığı mı yoksa roman yazarlığı mı sizin için bir adım önde?

Birbirleriyle yarışmıyorlar aslında. Şöyle diyeyim: Ben gazeteciliği yaptım ama beş, altı yıl sonra gazeteciliği bıraktım. Çünkü, 90'lı yılların ortalarında gazeteciliğin gidişatını çok kendime uygun bulmadığım için ilkesel olarak mesleği bırakma kararı almıştım ve bıraktım da uzun yıllar muhabirlik yapmadım, gazetecilik yapmadım. Çok çok sonra, 2013 yılında, Cumhuriyet gazetesinin teklifi üzerine, köşe yazarı olarak gazeteciliğe geri döndüm ve bu arada da romanlar, hikâyeler yazdım. Birbirleriyle yarışmıyorlar aslında. Şöyle diyeyim: Ben gazetecilik

yaptım ama beş, altı yıl sonra gazeteciliği bıraktım. Çünkü, 90'lı yılların ortalarında gazeteciliğin gidişatını çok kendime uygun bulmadığım için ilkesel olarak mesleği bırakma kararı almıştım ve bıraktım da uzun yıllar muhabirlik yapmadım, gazetecilik yapmadım. Çok çok sonra, 2013 yılında, Cumhuriyet gazetesinin teklifi üzerine, köşe yazarı olarak gazeteciliğe geri döndüm ve bu arada da romanlar, hikâyeler yazdım. Köşe yazarlığı ya da kurgusal metin yazarlığı birbirleriyle yarışmıyor aslında. Çok enteresan bir şekilde gazeteciliğin yeri çok başka benim için. Edebiyatın yani kurgu metinler yazmanın yeri de bambaşka. Biri daha önde, daha geride diyemeyeceğim ama gazetecilik daha siyasi; daha topluma, politik gündeme, hayatta duruşumuza bağlı. Edebiyatın duruşu ise daha öznel, daha size ait; toplumsal değil. Böyle bir fark var aralarında. Edebiyat daha bana ait bir alan. Benim tek başıma içinde var olduğum ve bütün sorumluluğu üstümde taşıdığım ve kimseye hesap vermek zorunda olmadığım, çok bireysel bir yazma alanı. Gazetecilik ise toplumsal, sosyal bir yazma alanı. Bir okur olarak düşünün, gazeteden beklentiniz başkadır; bir edebiyat eserinden, bir hikâyeden, romandan beklentiniz başkadır. Yazarken de sorumluluklarımız farklı oluyor. Böyle bir fark var aralarında. Daha önde, daha geride değil. Ama edebiyat daha bana ait, daha benim. Gazetecilik daha kolektif, ortak bir yapının parçası.

Çok güzel açıkladınız, ikisinin de sizin için değerini anlamış olduk. Çok teşekkür ederim. Deli Kadın Hikâyeleri'ni okuduktan sonra; bu hikâyeleri büyük acıların içinden çıkıp gelmiş, sert mizaçlı bir kadın yazmıştır diye düşünmüştüm. Şu an siz karşınızdasınız ve gayet sakin ve yumuşak mizaçlı bir insan olduğunuzu görüyorum. Yine de merak ediyorum. Kişisel hayatınızla; romanlarınızda, hikâyelerinizde anlatmış olduğunuz hayatlar arasında bir paralellik var mı?

Kişisel hayatım deyince kendi özel hayatımda, kendi kişiliğim açısından soruyorsanız bunu hayır, hiç yok diyebilirim. O kitabı okuduktan sonra hayal edilen yazar olmadığımı söyleyebilirim. Bu zaten çok sık bana sorulan bir soru. O çok çileli, çok dertli, çok öfkeli metinleri yazan biri olarak kendi hayatımda o duyguların ya da o tecrübelerin bire bir yansıması yok. Tam tersine çok huzurlu, çok neşeli, çok yumuşak; gördüğünüz, duyduğunuz gibi iyi kalpli bir dünyada yaşıyorum ben. Fakat bu benim özenle seçip kurduğum ve bunun için çok çaba harcadığım, tercihlerimi çok önemseyerek oluşturduğum hayatım sayesinde böyle. Yoksa bu hayatı yaşadığım ülke, benim hayatıma benzemiyor. Bizim hep birlikte yaşadığımız o büyük toplumsal yaralarla dolu, acılarıyla dolu, sorunlarla dolu yapıdan bahsediyorum. Benim kişisel hayatımın toplumun geneline benzememesi, o kadar sert olmaması benim bu gerçekleri görmemi engellemiyor. Tam tersine kendi kurduğum ve tercih ettiğim yapının içinde o kadar farklı bir deneyim yaşıyorum ki... Dışarıdaki o sert, o tehlikeli, o sorunlu yapıyı daha çok görüyorum ve daha büyük sorumluluk hissediyorum. Çünkü başka bir hayat mümkün. Başka insan mümkün, başka dünya mümkün. Hep bunların bilgisi ve sezgisi ile geldim bu yaşıma. Bunun neden olmadığını sorup dururken çıkan öfkeyle de o kitapları yazıyorum. O yüzden bana benzemiyor; ama, bana ait. Çünkü ben o duyarlılığa, o endişeye, o öfkeye, o bakış açısına sahip bir insanım. İlla bir parçası olmanız gerekiyor acının, derdin, meselenin. Dışarıdan bakarak da meseleyi sahiplenebilir ve sorumluluğu alabilirsiniz. Hatta; mağdur olmadığınız zaman baktığınız açı, mağdur olarak baktığımız açıdan çok farklı. Belki bazı yönlerinden daha avantajlı yaklaşımlar da geliştirebiliyorsunuz. O yüzden, yazdıklarım kadar sert görünen ama o sertliği algılayabilecek kalbim ve aklım iyi ki var.

Gergedan kitabınızı yazarken Ionesco'nun Gergedan adlı oyununun size çıkış noktası olduğunu belirtmişsiniz. Aramızda öyküler yazan arkadaşlarımız bulunmakta. En tedirgin oldukları nokta yazarken okuduklarından etkisinde kalmak ve özgün olamamak. Siz bunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Yani bir başka kitaptan ilham alırken o kitabın etkisinde kalmamayı nasıl başarıyorsunuz?

Aslında okuduğumuz her şeyi etkilenmek için, öğrenmek için, kendimizi geliştirmek için. Başka açılar, başka yaklaşımlar tanımak; oralardan beslenmek için okuyoruz, filmler izliyoruz, insanları dinliyoruz. Buna biz beslenme diyoruz. Etkilenme değil, beslenme. Oradan öğrendiklerimiz, oradan algıladıklarımızla yeni bir şey yarattığımızda o beslenmenin, o bilgileri biriktirmenin, o duyguları paylaşmanın, algılamının, o meselelere bakış açılarını kavramanın sizde yarattığı yeni bir dil, düşünce yazıya ya da herhangi bir sanat eserine dönüştüğü zaman zaten siz bir yazar, bir yönetmen, bir yorumcu oluyorsunuz. Çok yeni bir şey söylemiyoruz aslında

Binlerce yıldır insan hep aynı şeyi söylüyor. Yani o yüzden bugün bir Sophokles oyunu okuduğunuzda ya da izlediğinizde de anlayabiliyorsunuz. Shakespeare'de de bugüne dair bir sürü şey bulabiliyorsunuz. Moliere'e baktığınızda o insanı hâlâ tanıyorsunuz, o karakterleri biliyorsunuz. Yeni bir şey söylemiyorsunuz; benzer meseleler etrafında dolaşıyorsunuz. Çünkü insanın sorunları aynı. Aşamadığı, halledemediği temel problemleri hep aynı. Fakat; bunları çağımıza uygun bir şekilde ve özgün bir dille, yani benzersiz diğer yazarlara, diğer yaratıcılara benzemeyen bir dille yeniden yarattığımızda ancak o zaman sanatçı oluyorsunuz. Onu yapamadığımız zaman da amatör oluyorsunuz. Amatör olmanın hiçbir sorunu yok. Yani amatör yazar da olabilirsiniz. Yazdığımızın illa bir başyapıt olması ya da edebiyat tarihinde kendine yer açacak bir güçte olması gerekmiyor. Ben her türlü yazma çabasının, yazma denemesinin kıymetli olduğunu düşünüyorum. Çünkü, beynimizi besliyor. Ama bütün bunların içinde çok azımız farklı bir şey yazabiliyoruz. Yani özgün bir dil kurabiliyoruz. O yaratıcılıkta özgün dili kurmayı becerebilen, özgün dili yakalamayı becerebilen insana sanatçı, yaratıcı diyoruz. O yüzden, okuduğumuz her şeyi iyi taklit etmek değildir yaratmak, yazmak; okuduğumuz her şeyden beslenebilmektir. İhtiyacımız olan bilgiyi, duyguyu alabilmek ve yaratıcılığımızı bunun üzerine kurabilmektir. Bütün yapılan işlerin altında aslında başka yapılmış işlerin izleri, duyguları, beslediği açılar vardır. Dediğim gibi, beslenmekle etkisi altında kalmak arasında da çok ciddi bir fark vardır. Yeni yaratıcı beslenir, etkisi altında kalmaz. Okur, etkisi altında kalır ki zaten sanat eserinin de yapmak istediği okuru ya da izleyiciyi etkilemektir. Yeni dil kurduğunuzda, demek ki, besleniyorsunuz. Ama kuramıyorsanız etkileniyorsunuz. İkisi de çok kıymetli.

"Altına cümleler sıralayabileceğimiz; saatlerce, günlerce hatta yıllarca konuşabileceğimiz, ama tek bir kelimedede de sıkıştırıp avucumuzun içine yazıp arada bakabileceğimiz bir formül var benim için: Korkma!"

Bir de şunu sormak istiyorum: Eserinizi yayımladıktan sonra okuyor musunuz? Okuduktan sonra keşke bunu böyle yazmasaydım ya da keşke şunu şöyle yapsaydım dediğiniz oldu mu? Keşke böyle yapmasaydım gibi değil; fakat hatalar muhakkak buluyorum. Yani kırmızı kalemle okuyasım geliyor, o yüzden hiç sevmem tekrar okumayı. Ama çeşitli vesilelerle okumam gerektiğinde; yani oturup da bir de okuyayım diye asla okumuyorum. Çünkü o çok rahatsız edici bir şey. Bir editör gibi okuyorsunuz devamlı ve bitmiyor. Üzerinde son çalışmalarını yaparken editörünüzle birlikte, hatta kitabı teslim ettiğinizde bile, gördüğünüz her şeyi değiştirmek istiyorsunuz. Basıldıktan sonra da maalesef hep hata buluyorsunuz. Gerçekten hatalar da olabiliyor ya da beğenmiyor olabiliyorsunuz. Büyük yapısal değişiklikler değil ama; "Burada şu kelimeyi niye kullanmışım", "Burada bunu kullanmasaymışım" gibi şeyler düşünebiliyorum. Onu bütün yazma sürecinde, her okuduğumuzda zaten yapıyorsunuz ve terk edene kadar... Yani baskıya gidene kadar o kitabı ya devamlı değiştiriyorsunuz ya da kendinizi tutuyorsunuz. Bu işin kaçınılmaz olarak öyle bir aşaması var.

Çok teşekkür ederim. Kendi hazırladığım soruların haricinde dinleyicilerimizden gelen birkaç soru sormak istiyorum. Özellikle Hatice Hocam bence çok güzel bir soru sormuş. "Kadının özgürlüğüne giden süreçte toplumun genel ahlakı nasıl aşılabilir?" diye sormuş. Sizin de bu konuda çok güzel düşünceleriniz olduğunu bildiğim için size iletmek istedim.

Gerçekten güzel bir soru. Çünkü temel problem bu. Toplumun ahlakını aşmak. Toplumun ahlakı zaten biz onu aştıkça değişebiliyor. Toplum; ahlakını değiştirmek istiyorsak, memnun değilsek bu ahlaktan -ki memnun olmayan yerden konuşuyorum ben- o değişimi yapmak için bizim bir şey yapmamız gerekiyor. Biz değişirsek zaten toplum değişecek.

Altına cümleler sıralayabileceğimiz; saatlerce, günlerce hatta yıllarca konuşabileceğimiz, ama tek bir kelimedede de sıkıştırıp avucumuzun içine yazıp arada bakabileceğimiz bir formül var benim için: Korkma! Korkmazsak korkuyu, korkularımızı ayıkarsak neden korkmamız gerektiğini ya da neden korkmamamız gerektiğini kendi fikrimiz ile kendi aklımızla bulacak olgunlukta kendimizi hissederek o dayatılan korkuları ayıklar, ihtiyacımız olan korkulara da sahip çıksak bırakın toplum baskısını aşmayı, her şeyi aşarız. Sadece toplum baskısını değil, kendi baskımızı kendimize uyguluyoruz. En özgür olduğumu hissedene insan bile bazen sınırlarını kendisi çizemeyebiliyor. O yüzden korkularla mücadele etmek ve korkuya farklı yerlerden bakmaya çalışmanın bu çabaya çok önemli bir etkisi olduğunu hem deneyimledim hem de hâlâ düşünüyorum. Deneyimlediğim noktalarda vardığım sonuçlar da bunu onaylıyor ve hâlâ da bunun üzerine çalışmak gerektiğini düşünüyorum. Hem otokontrol mekanizması hem toplumsal kontrol mekanizması olarak korku çok önemli bir kontrol sistemi. Toplum ahlakını aşmak için kendi doğrumuzu ve özgürlüğümüzü savunabilmek için korkularımızı çok mantıklı, çok akıllı, çok dikkatli bir şekilde elememiz gerekiyor.

Çok haklısınız. İnsanların ve özellikle kadınların üzerindeki bu korku ve baskı kalktıkça pek çok alanda çok daha özgür olunacağı kesin bence de.

Ve bunu da yapabilecek olan biziz. Çünkü korku başkaları tarafından aşılanıyor. Onların kaldırdığı korkunun bir anlamı yok. Bizim ayıklamamız çok önemli.

Çok haklısınız, bu konuyla bağlantılı bir sorum var şimdi de. Kadınlar ve hayvanlar karşımıza acı dolu hikâyelerin birer parçası olarak çıkıyor Deli Kadın Hikâyeleri'nde. Fakat şunu da biliyorum ki her iki konuda da oldukça duyarlısınız. Hem kadınlarla ilgili köşenizde yazmış olduğunuz yazılar hem de hayvanseverliğinizle ilgili duyarlılığınız ön planda iken nasıl bunları yazabilirsiniz diye düşünüyorum kendi kendime. Ve dedim ki galiba asıl önemli olan dokunmak bile istemediğiniz yerleri deşebilmek. Peki siz bunu nasıl başarıyorsunuz? Nasıl yapıyorsunuz? Hem bu denli sert hikâyeler yazarken hem de bu denli duyarlı olabilmek; ikisi birlikte nasıl yürüyor?

Yazarken beni temel olarak tetikleyen şey kötülüğün nasıl var olduğu. Yani insan nasıl kötülüğün parçası oluyor? Bunu anlamak için de yeniden o kötülüğü yaratmak istiyorum. Yani o sert hikâyeleri yazarken, o ağır tecrübeleri aktarırken; içinde kadınların, hayvanların ya da farklı mağduriyetteki insanların mağduriyetlerini yeniden yaratırken o kötülüğü belki onların diye ya da daha başka açılardan bakma fırsatım olur diye yaratıyorum. O sebeple duyarlık; bakamamak, algılayamamak, duyamamak, yaklaşamamak olmamalı. Tam tersine duyarlı olduğunuz şeyin üzerine gitmeniz gerekiyor. Yani zaten siz hayvanlara zarar vermeyeceksiniz ya da başka insanlara... Kimseyi ötekileştirmeyeceksiniz. Bu bilgi sizde. Fakat bunu yapanların yarattığı mağduriyete karşı da bir savaş açmak istiyorsanız o ameliyata girmeniz gerekiyor. Ameliyat gibi düşünün; o yarayı deşmeniz gerekiyor, o pansumanı yapmanız gerekiyor. O yüzleşmeyi yaşamamız gerekiyor. Sadece üzülmek ve dayanamayarak yaklaştığımız her şey başıboş kalır. Müdahale etmeniz, parçası olmanız ve içinden meseleye bakmanız gerekiyor. Benim önerdiğim şey de bu. Görmezden gelmek, uzak

durmak, dayanamadığı için ilgilenmemek meseleye fayda değil, zarar veren bir yaklaşım benim için. O yüzden ben anlamak istediğim o kötülüğü yeniden yaratırken gerçekten derin bir nefes alıyorum. İçine atıyorum meselenin. Okur da bunu yapıyor. Yani o hikâyelerden etkilenen, o yazdıklarını önemseyen okur da benim kadar duyarlı ve dertli. O yüzden biz hep birlikte onun içine giriyoruz. Ne yapabiliriz? Bakış açılarımızı nasıl değiştirebiliriz? Kötülüğü anlarsak deşifre edebiliriz, çözebiliriz duygusuyla o hikâyelerin içinde dolaşyoruz. Ben yazarken, okur okurken içinde oluyor. Ve en dayanamadığımız şeye dayanmak zorundayız paradoksal bir şekilde, ki değiştirebilelim; değiştirme isteği uyansın ve dürtüsü yükselsin.

Ben de Deli Kadın Hikâyeleri'ni kendi açımdan söyleyeyim okurken hem dehşete düştüm hem de aslında hikâyelerin ne kadar gerçek olduğunu normalde böyle şeylerin olduğunu, sadece kaleme alınmadığını fark ettim. Gerçekten bu konuda size teşekkür etmek istiyorum çok duyarlı bir bakış açısıyla yazmışsınız. Bir de kitap kapaklarınıza ve Deli Kadın Hikâyeleri kitabımızın içindeki çizimlere bakarken, okurken hissettiğim şeylerin çoğunu hissedebildim. Hatta çizimler nasıl bir kitaba bu kadar uygun olabilir ki diye düşündüm. Sonra da bu çizimlerin ünlü karikatürist ve aynı zamanda eşiniz Bahadır Baruter'e ait olduğunu öğrendim. Ben aslında biraz da bu çizimlerin ortaya çıkış hikâyelerini merak ediyorum. Siz kitabı bitirdikten sonra mı bu çizimler yapıldı, yoksa çizimler vardı da kitaba mı eklendi?

Kitap bittikten sonra yapıldı ama hikâyeler okunmadan yapıldı. Hem hayata benimle aynı açıdan bakan özellikle yaratırken, çizerken hem de dış dünyayla ilgili meselelere yaklaşırken, politik bakış açılarımız açısından aynı noktada durduğum bir eşim, arkadaşım olduğu için çok şanslıyım. Çok da uzun süredir birlikteyiz. Bu 30 yıl içinde aynı bakış açısıyla, aynı endişelerle, aynı değer yargılarıyla birlikte büyüdük. Genceciklik, kocaman insanlar olduk. Bu yolda yaratıcılığımızın da birbirine çok benzediğini fark ettik. Bu bizim için büyük bir avantajdı. Ama temel olarak hayata bakış açılarımız, ilkellerimiz, dertlerimiz çok uyumlu olduğu için bu kadar uyumlu bir arkadaşlığımız oldu yıllardır. Dolayısıyla, benim hikâyelerimi hiç okumadan sadece benim ona anlattığım kadarıyla ve zaten üzerinde devamlı konuştuğumuz meseleler olduğu için aynı dertlerle, aynı endişelerle, aynı öfkeyle; ben yazarken hangi dürtülerle yazımın başına oturuyorsam Bahadır da aynı dürtülerle çizginin başına oturup bunları çiziyor.

Daha önce bütün kitap kapaklarımı da o çizmişti. Ve son iki hikâye kitabımın içine görseller çizdi. O yüzden yazdıklarına çok benziyor, okumadan çizdiği halde. Çünkü biz birbirimize çok benziyoruz. Çok uyumlu, çok iyi anlaşılan bir çiftiz. Gerçekten dediğiniz gibi şanslıyım beni de çok mutlu ediyor. Farklı bir disiplinle, farklı bir dille yeniden yaratılıyor o yazdığım şeyler. Böylece derinleşiyor. Bir algı kapısı daha açılıyor; bu hem benim için hem okur için geçerli. Son iki hikâye kitabım ve tüm kapaklar onun hayat görüşü ve sanat anlayışını da yansıtıyor. Aynı sertlikte bir dil kullanmamız, ortaya böyle uyumlu işler çıkmasını sağlıyor.

Çok uyumlu ve çok güzel çizimler gerçekten. Bu arada yine dinleyicilerimizden gelen bir soru sormak istiyorum. Yeni nesilde özellikle Z kuşağında gördüğünüz eksiklikler var mı?

Eksiklik yok. Bir de ben böyle bir hakkımız olduğunu düşünmüyorum. Sizin kuşağınızla bizim kuşağımız arasında çok zaman, çok daha büyük bir mesafe var. Siz başka bir dünyaya doğdunuz. Ben doğduğumda radyo vardı sadece, öyle düşünün. Hem de şimdiki radyolar gibi değil. Bizim iletişimimiz ve dış dünyayla kurduğumuz ilişki, algı biçimimiz çok farklı. Bir de şöyle bir şey var: Bizlerin oluşumunda üçte birimiz kendimizsek, diğer üçte ikimizden yansı anne-babamızın kuşağının özelliklerini taşıyor hatta anneanne ve dedelerimizinkini de taşıyor. Yani biz birbirimizin içinden çok yavaş geçen kuşakları temsil ediyoruz. Sizin içinizdeyse biz hiç yokuz. Sizin bizimle bağınız yok. Çünkü doğduğunuz çağ bambaşka bir iletişim çağı. O yüzden bir eksiklik değil, fazlalık olduğunu düşünüyorum. Eksiklik varsa, o eksiklik bizim nesilde olan bir eksiklik. Benden daha küçükleri de kapsıyor bu. Sizin büyükleriniz sizden daha eksik. Sizlerin onlardan eksik olmanız mümkün değil. Zaten genel olarak hiçbir nesil bir önceki nesilden eksik olmuyor. Gençlerin yetersiz ve hata yaptığını söyleyen önceki nesiller zaten kendi hatalarını çoktan yapmışlar; ülkeleri, dünyaları mahvetmişlerdir. Ve daha hiçbir şey yapmamış çocukları eksik bulurlar. Bu, insanlığın temel sorunlu yaklaşımı kendi varlığına. O yüzden mümkün değil, teknik olarak da mümkün değil eksik olmanız. Eksik olan biziz; yani, sizden öncekiler. Siz de sizden sonrakilerden eksik olacaksınız. Kendi neslim adına söylersem, geldiğimiz noktada dünyayı ne hale getirdiğimiz ortada... Bizim karnemiz yazılmış, notlarımız verilmiş durumda. Sizin yüzünüze bakacak halimiz yok bence. O yüzden bir umuttan bahsetmek gerekiyorsa; sizin bize hiç benzememeniz bir umut benim için. Bir eksiklik değil. Bu kadar da doluyum bu konuda.

"Kuşa sorabilir misiniz nasıl uçuluyor diye? Bilmem ki der. Birden uçtum. Yazmak da böyledir. Birden yazarsınız. Bir öneri dersek, belki kendini rahat bırakmak diye söyleyebilirim. Rahat bıraktığında yazabiliyorsa yazardır."

Çok teşekkür ederim, sağ olun. Bu konuyla ilgili bir soru daha gelmiş son soru olarak bunu sorayım. Sizce Türkiye'nin en büyük sorunu nedir? Tek cümleyle özetler misiniz?

Türkiye'nin çok özel bir sorunu yok. Ben özel sorunu zannedilen her ne olursa olsun bu Türkiye'nin değil, global dünyanın sorunu olduğunu düşünüyorum. Çünkü tek başına var olan hiçbir ülke yok. Türkiye de tek başına var olmuyor. Özgür bir ülke değil. Sanırım bütün dünyanın temel sorunu özgürlük. Dolayısıyla Türkiye'nin de temel sorunu özgürlüğün olmayışı.

Her alanda özgürlük aslına bakarsanız...

Bağımsızlık, özgürlük, özgünlük bunların hepsinin karışımını düşünün yani birey gibi. Kendi olamayan ve kötü arkadaşları olan kötü bir mahallede, kötü bir çevrede arkadaşlarına uyan rezil bir ülke.

Tabii ki bunun bir formülü yoktur; fakat, yazma hevesi içinde olan ama bir türlü nereden başlayacağını bilemeyen ya da yazmaya cesaret edemeyen arkadaşlarımıza tavsiyeleriniz ne olurdu?

Bu konuda birazcık katıyım ben. Tavsiyelerle olmaz. Yazan insan yazar. Ne yazacağını bilemeyen diye yazamayan diyoruz. Cesur olmamak da yazamamak demek. Yazar cesurdur. Ne yazacağını bilir, nereden başlayacağını bilir. Eğer tutuksanız ve olmuyorsa olmuyordur diye düşünmenizi öneriyorum. Yazan insan

yazar. Bu sebeple, yazamayan insanın sorusudur bu diye çok katıyım bu konuda dedim. Kuşa sorabilir misiniz nasıl uçuluyor diye? Bilmem ki der. Birden uçtum.

Yazmak da böyledir. Birden yazarsınız. Bir öneri dersek, belki kendini rahat bırakmak diye söyleyebilirim. Rahat bıraktığında yazabiliyorsa yazardır.

Yani yazmak da birazcık insanın içinden gelmeli ...

Yaratıcılık isteyen bütün işler öyle. Çok da öğrenilebilecek bir şey olduğunu düşünmüyorum. Evet öğrenebilirsiniz yazmak hakkında bir şeyler; ama, bilmeniz yazmanıza yetmez. O yüzden bir kanat çırpma gerekiyor. Zaten uçuyorsa uçuyor, uçamıyorsa da yürümek de şahane bir şey.

Çok teşekkür ederim. Sizinle böyle bir sohbet gerçekleştirdiğim için çok mutlu ve gururluyum. İlk başta çok heyecanlandım ama sizin tatlı sohbetinize heyecanım dindi.

Çok güzel sorular sordunuz. Siz de rahatlatıcı ve güzel akıcı bir program hazırlamışsınız, sorular hazırlamışsınız. Keyifle konuştum. Ben de çok teşekkür ederim.

Dinleyenlerimize de teşekkür ediyorum. İyi akşamlar diliyorum. İyi akşamlar.

“İNSANLARI SINIRLAYAN TANRILAR DEĞİLDİR. İNSANLARI SINIRLAYAN, İNSANLARDIR.”

Serena ARUH- 11/C

Roman, çok katmanlı olmakla beraber birçok ana karaktere sahip: Seattle’da bir garson olan Priscilla Partido, New Orleans’ta bir parfüm dükkanı olan Lily Devalier ve asistanı V’lu, Paris’te bir parfüm şirketi işleten Claude ve Marcel kardeşler... Karakterlerin her biri gizemli bir şekilde kapılarına bırakılmış ya da eve fırlatılmış pancarlar bulmaya başlar.

Bin yıl önce, küçük bir krallığın hükümdarı Kral Alobar yaşlandığına dair işaretler keşfeder. İşaretleri saklamaya çalışır fakat başarısız olur ve kaçır. Çünkü; bu krallıkta, hükümdar yaşlılık belirtisi göstermeye başladığında kralın öldürülmesi ve yerine yenisinin geçmesi geleneği vardır. O artık bir kral değil, sadece bir insandır. Ölümsüzlüğün sırrını bulmak için Avrasya’yı dolaşır. Sonunda, dünya Hristiyanlığa yönelirken tanrısal güçlerini yavaş yavaş kaybeden, cinselliğin ve hazcılığın da sembolü olan Yunan tanrısı Pan ile ve daha sonra sekiz yaşındaki Kudra’yla karşılaşır.

Seneler sonra manastırda artık bir kadın olmuş Kudra ile yeniden bir araya gelir ve Kudra onu ölümsüzlüğü aramaya devam etmek için ikna eder. Çalışmalarından sonra çift, birçok maceraya atılır ve yüzyıllar boyunca birçok hayat yaşarlar. Günümüz zamanında ise ana karakterler olan usta parfümcüler, daha önce Kudra ve Alobar’ın yarattığı büyüleyici parfümün eksik malzemesini bulmak için yarışır.

Roman, biri Eski Avrasya’da, diğeri günümüzde olmak üzere birbiriyle iç içe geçen iki hikâyeyi takip ediyor. Karanlık bir mizaha sahip bu hikâye; Seattle, Paris ve New Orleans’taki üç parfümcü ile geçmişte ölümsüzlüğü arayan sevgililer tarafından yaratılan eşsiz bir parfümle bir araya geliyor.

Bilimselliği ve absürtlüğü harmanlayan bu roman, Tom Robbins’in başyapıtıdır. Betimleyici anlatımı, saklı detayları ve sıra dışı karakterleriyle kitap sizi adeta içine çekiyor ve tek nefeste bitiyor.

“Parfümün
Dansı”

FERAH EREN

Drama Öğretmeni

Bize kendiniz ve meslek hayatınız hakkında bilgi verirsiniz?

7 Temmuz 1970 Ankara doğumluyum. Doğduğum gün annem hastaneye giderken Ankara'ya gelen Farah Diba'yı görmüş ve isminin Farah olmasını istemiş; ancak nüfus memurunun azizliği ile Ferah olarak yazılmış. Altı yaşına kadar Ankara'da geçen yaşantımı babamın işleri nedeniyle Sakarya'da devam ettirdim. İlk ve orta öğretimimi Sakarya'da tamamladıktan sonra üniversite için İstanbul'a gittim. Kendimi bilmeye başladığım andan itibaren en çok sevdiğim şey şarkı söylemek, dans etmek ve taklitler yapmaktı. Bir aile toplantısı olduğunda hemen kendime bir sahne kurar ve gelen misafirlere şovlar yapardım. Ancak bu çalışmalarım üniversiteye kadar olan eğitim sürecimde öğretmenlerim tarafından pek değerli görülmedi. 😊 Akademik olarak çok parlak olmayan, sınıf geçecek kadar başarısı olan bir öğrenciydim ve öğretmenlerim akademik başarı konusunda bana ciddi baskılar uyguluyorlardı. Ancak bu konuda, özellikle lisedeki fizik öğretmenim Hamdi Türkkan'ın hakkını ödeyemem. Sen sanatçı olacaksın diyerek bana çok destek olmuştur. Ben sanatsal etkinliklerin yanı sıra doğaya karşı da çok duyarlıyım. Hayvanlar ve bitkiler en iyi arkadaşlarımdı. Bu nedenle sekiz ya-

şında izcilikle ve kamplarla tanıştım. Küçük bir şehir olan Sakarya'ya taşınmamız nedeniyle sanatsal anlamda birçok imkânım kısıtlanmıştı; ancak, ben yine misafirlik ve arkadaşlık toplantılarında etkinliklerime devam ediyordum. Kartonlardan yaptığım tiyatro sahnelerinde kuklalar oynatıyor, biletler hazırlayıp arkadaşlarıma konserler veriyordum. Liseye geldiğimde şehir büyümeye başlamıştı ve bir belediye konservatuvarımız vardı. Hemen buranın sınavlarına girdim ve aynı anda üç bölümü birincilikle kazandım: tiyatro, sanat müziği ve dans. Yarı zamanlı bir okul olduğu için tüm bölümlere devam edebiliyordum. Buradaki eğitimim sırasında birçok etkinlikte görev aldım; yarışmalara, konserlere ve turnelere katıldım. Okulun en küçük öğrencisi olmam, üç bölümde birden eğitim alan tek öğrenci olmam ve çok istekli olmam nedeniyle kısa sürede konservatuvarda oldukça popüler oldum. Üniversite sınav zamanı geldiğinde hedefim belliydi; sanat üzerine okuyacaktım. Ancak, ailem tiyatro eğitimi konusunda pek istekli değildi, özellikle ses üzerine eğitim almamı istiyorlardı.

" ... aynı anda üç bölümü birincilikle kazandım: tiyatro, sanat müziği ve dans."

Bunun üzerine önce Gazi Üniversitesi Müzik bölümünü kazandım. Ailem öğretmen olmam konusunda pek istekli değildi, bu nedenle İTÜ Türk Müziği Devlet Konservatuvarının sınavlarına girdim. Sınav sonrası yine iki bölümü dereceyle kazandım; tercihim, ses eğitimi bölümünden yana kullandım. Selahattin İçli, Alaaddin Yavaşca, Bekir Sıtkı Sezgin, Erol Sayan, Naime Batanay, Yıldırım Gürses gibi Türk müziğinin değerli üstatlarının öğrencisi olma şansını yakaladım.

Bu süre içinde amatör tiyatro toplulukları ile çalışmalarına devam ediyordum, reklamlar ve dizilerde oynuyordum. Okulumun son yılında evlendim ve anne oldum. Bu süreçte tiyatro, dans ve şarkılarımı oğlum için sergiledim. Oğlum biraz büyüdüğünde özel bir televizyon kanalında muhabir olarak çalışmaya başladım ve özel bir radyoda Türk sanat müziği programı hazırlayıp sundum. Ancak içimde hep bir boşluk vardı. Çocuklarla olmayı çok seviyordum. Bir gün özel bir okulda öğretmen olan arkadaşımın önerisiyle onun okuluna başvuruda bulundum ve orada müzik öğretmeni olarak çalışmaya başladım. Bu okulda kendimi bulduğuma inanıyordum; ancak, yine bir yerde eksiklik vardı: Hayatımda tiyatro yoktu. Bunun üzerine drama liderliği eğitimi aldım ve hem müzik öğretmeni hem drama öğretmeni olarak çalışmaya başladım. Yıllardır aldığım dans eğitimlerini de çocuklarımla paylaşma isteğim, halk oyunları ve dans konusunda da kendimi geliştirip öğretmenlik belgeleri almamı sağladı. Böylece hayal ettiğim tüm konularda çocuklarımla birlikte en sevdiğim şeyi yapıyordum. Öğretmenliğimin 4. yılında çocukların sürekli sınıfta ortamında olması beni rahatsız etmeye başladı ve izcilik çalışmalarımı öğrencilerimle paylaşmaya başladım. Kamplar ve doğa eğitimleri yaptığım işe olan sevgimi daha da artırdı. 18 yıllık meslek hayatım süresince görev aldığım okullarda hazırladığım etkinliklerin koordinatörlüğünü ve yazarlığı yaptım. Birçok çocuk oyunu yazdım. 2009 yılında Judith Malika Liderman ile tanışmam ve aldığım masal anlatıcılığı eğitimleri sonrasında öyküler yazmaya başladım. Öğrencilerimin ısrarı üzerine anlattığım öyküleri 2016 yılında "Ferah'tan Masallar Hayalbaz" adıyla yayımlattım. Bu, benim için müthiş bir gururdu. 2010 yılından beri kişisel gelişim adına nefes terapisi, EFT, reiki, yoga vb. eğitimler aldım. Öğretmenlik yaparken bu eğitimlerin çok faydasını gördüm. Üç yıl önce hayatımın dönüm noktası olduğuna inandığım bir karar alarak Ankara'dan İzmir'e taşındım ve üç yıldır TED İzmir Kolejinde yaratıcı drama öğretmeni, izci liderliği, psp eğitmenliği ve halk oyunları öğretmeni olarak görev yapıyorum.

"Drama eğitimi verecek eğitimcinin niteliği oldukça önemli, öncelikle alanında iyi bir eğitim almış olması ve kendini bir çok alanda geliştirmiş olması gerekiyor. Kurumların ise, çalıştıracakları drama eğitmeninin yeterliliğini incelemesi ve dramayı bir şov aracı olarak kullanmaktan vazgeçmeleri gerekiyor."

Drama öğretmeni olmaya ne zaman karar verdiğinizi hatırlıyor musunuz?

Aslında drama öğretmeni olmak için yola çıkmamıştım. Asıl amacım tiyatro ve müzik üzerine çalışmaktı. 2002 yılında görev yaptığım okulda, okul müdürümün desteği ile drama eğitimlerini araştırdım o sıralar Tülay Üstündağ hocamla tanıştım ve dramanın beni çok iyi hissettirdiğini keşfedince uzun soluklu bir eğitim sürecine girdim. Tülay Hoca'nın yanı sıra Jason Hale, Ömer Adıgüzel, Tülin Sağlam, Naci Aslan gibi değerli öğretmenlerden eğitim aldım. İki yıl süren yaratıcı drama eğitimim sonrasında karşılaştırma yapmak amacıyla iki yıl süresince bir başka kurumdan daha eğitim aldım. Bu benim için çok faydalı oldu. Farklı ekolleri ve farklı öğretmenlerin tarzlarını görmek adına oldukça besleyici bir süreçti.

Günümüz eğitim sistemine yaratıcı dramanın katkısı var mıdır? Eğitimde dramanın yeri nedir? Ne olmalıdır?

Günümüz eğitim sisteminde dramanın önemi inkâr edilemez; çünkü, drama bir yaşam becerisidir. Özellikle bu kuşağın çocukları dramaya daha ciddi ihtiyaç duyuyor ve drama yöntemi ile işlenen derslerde daha başarılı oluyorlar. Ancak, bir noktaya dikkat çekmekte fayda görüyorum. Dramayı, eğitimde bir yöntem olarak kullanmak ile drama yapmak arasında ciddi farklar var ve maalesef henüz bunun ayrımına varılmadığını görüyorum. Drama henüz üniversitelerde bir bölüm olarak yok. Hatırladığım kadarıyla sadece Ankara Üniversitesinde yüksek lisans programı olarak var. Bu nedenle maalesef bir haftalık kurslara giden insanlarda drama lideri olarak çalışmaya başladılar ve yapılan yanlış davranışlar sonrasında okulların çoğu drama dersine farklı bakmaya başladılar. Dramanın bir oyun dersi veya sadece yıl sonu gösterisine yönelik bir etkinlik olduğu gibi bir algı oluştu. Oysa dramanın temelinde gösteri yoktur, seyirci yoktur. Bir eğitim yöntemi olarak kullanan bazı öğretmen arkadaşlarımızda okuduklarını canlandırmayı drama olarak isimlendirmeye başladılar. Evet canlandırma, rol oynama, oyun dramanın içindedir ancak salt drama bu değildir. Drama eğitimi verecek eğitimcinin niteliği oldukça önemli, öncelikle alanında iyi bir eğitim almış olması ve kendini bir çok alanda geliştirmiş olması gerekiyor. Kurumların ise çalıştıracakları drama eğitmeninin yeterliliğini incelemesi ve dramayı bir şov aracı olarak kullanmaktan vazgeçmeleri gerekiyor.

Meslek hayatınızda asla unutmadığınız bir anınız mutlaka vardır diye düşünüyoruz. En unutulmaz anınızı bizimle paylaşır mısınız?

Bu anımı biraz utanarak ancak kahkaha ile, gülerek hatırlıyorum. Müzik öğretmeni olarak ilk çalıştığım okulda blok flüt dersi vermem istendi. Blok flütü en son ortaokulda çalmışım ne yapacağım bilemedim. Neyse oturup çalışmaya başladım. Her hafta bir şarkı çalışıyorum ve gidip öğrencilerime öğretiyorum. Oldukça güzel ve keyifli dersler yapıyoruz. Bir gün nasıl olsa artık iyice öğrendim diye o haftanın şarkısını çalışmadan gittim. Tam derse başladım; bir baktım parçanın donanımında fa diyez var, fa diyezin nasıl çıkarıldığını hatırlamıyorum. Bir anda vücudumu ter bastı ben notaya bakıyorum, nota bana bakıyor. Sonra bir şimşek çaktı kafamda! "Çocuklar, burada daha önce görmediğiniz bir şey var. Nedir sizce?" dedim. Bir öğrencim fa diyez öğretmenim dedi. Diyezi, bemolü anlattım sonra dedim ki, fa diyez sesini çıkarmak için ne yapacağımızı bilen var mı? Aynı öğrenci işte böyle öğretmenim dedi ve blok flüt üzerinde yerini gösterdi. O sırada biraz rahatlamış ve metoduma bakmayı akıl etmişim ve hemen metotta göstererek "Bakin çocuklar, işte arkadaşımızın gösterdiği gibi..." diyerek durumu kurtardım. Bu durum bana büyük bir ders oldu ondan sonra en iyi bildiğim parça dahi olsa çalışmadan derse gitmedim.

Biraz da öğrencilik yıllarınızdan bahsedelim.

Öğrenciyken en sevdiğiniz ders(ler) desek?

Doğal olarak müzik dersini çok seviyordum. Bunun yanı sıra edebiyat, tarih, coğrafya gibi sözel derslere çok ilgilidim. Sayısal derslerle pek barışık olamadım ve resim dersi ile... Okul tarihinde resim dersinden bütünlemeye kalan ilk ve tek öğrenci oldum. 😊

Lise öğrencisi Ferah karşınızda... Ona ne söylemek istersiniz?

Onunla hep gurur duydum ve lise hayatı süresince öğrenciliğin tadını çıkardığı, okuluna çok severek gittiği, hasta olsa bile devamsızlık yapmadığı, tüm sosyal aktivitelerde aktif olduğu, arkadaşlık ilişkileri çok iyi olduğu, izcilikten hiç vazgeçmediği ve bugünkü Ferah olmak hiç pes etmemesinden dolayı ona teşekkür ederdim.

Sizi örnek alan pek çok öğrenciniz var. Gündelik hayatınıza dair sorularımızla devam edelim. En son okuduğunuz kitap ve izlediğiniz film neydi?

Kitap okumayı çok seviyorum; ancak, film izlemeyi pek sevmem. Ayrıca evimde on yıldır televizyonum yok. Kapalı ortamları sevmediğim için sinemaya gitmeyi de pek sevmiyorum. Bu nedenle en büyük tutkum kitap okumak. Bazen birkaç kitabı bir arada okuyorum. En son Gabriel Garcia Marquez'in "Kırmızı Pazartesi" ve Jose Saramago'nun "Körlük" kitaplarını okudum. Şu sıralar Grigory Petrov'un "Beyaz Zambaklar Ülkesinde" kitabını okuyorum.

Ferah Eren boş zamanlarında ne yapmayı sever?

Aslında pek boş zamanım olmuyor. Ben boş zamandan ziyade kendime alan açtığım anlar diye isimlendiriyorum. Günün yoğun temposu sonrasında kendimi dinlemeyi çok seviyorum. Daha önce de söylediğim gibi, en büyük tutkum kitap okumak. Bunun dışında hobiler edinmeyi ve farklı alanlarda eğitimlere katılmayı çok seviyorum. Mutlaka her ay bir eğitime gidiyorum. El becerilerini çok seviyorum; keçe yünden bebekler, quilling, origami yapmak sevdiğim hobilerim. Her ne kadar mutfak işini sevmesem de deneysel yemekler yapmayı severim. Her gün mutlaka bir saat meditasyon ve nefes çalışması, bir saat yürüyüş yapar veya bisiklete binerim ve ukulele çalışırım. Doğada olmayı ve kamp yapmayı çok seviyorum. Bazen bütün bunlara nasıl zaman ayırıyorsun diyorlar. Cevabım basit: Televizyon izlemiyorum. 😊 Zamanı verimli kullanmak konusunda çalışmalar yapıyorum. Bir hayat felsefem var, kendine zaman ayıramayan insan, hiçbir şeye zaman ayıramaz. Bu nedenle son söz olarak bu röportajı okuyanlara söylemek istediğim bir şey var. Eğer biz kendimizi dinlemezsek, kimse bizi dinlemez. Bu nedenle önceliğimiz kendimize zaman ayırmak olsun. Teşekkür ediyorum

Sorularımıza içtenlikle yanıt verdiğiniz için biz de size teşekkür ediyoruz.

BİR KÜÇÜK ÖLÜM HİKAYESİ

BERNA KURTULUŞ

Üşüyorum. O kadar çok üşüyorum ki hiçbir yorgan, hiçbir soba, hiçbir güneş ısıtamaz beni. Yüzümün sağ tarafı zonklıyor. Ellerim yüzüme bile gidemeyecek kadar titriyor. O kadar şiş ki... Dokunmam lazım. Anlamam lazım. Yapamıyorum. Gecenin sessizliğinde, sağlı sollu park etmiş arabaların arasından sadece tek bir aracın geçebileceği genişlikteki daracık sokağın sol tarafında park edilmiş arabamın sağ koltuğunda kendimi ısıtmak için bacaklarımı olabildiğince karnıma çekmiş, titreyen ellerimi bacaklarımın arasına sıkıştırmış, ağrıyan başımı dizlerimin üstüne koymuş bekliyorum. Evimin sadece on metre uzağındayım. Işıklar yanık gözümün ucuyla görüyorum. Annem uyumamış. Babam öldü on beş gün önce. Öyle gripten birdenbire. On beş gündür annem hiç uyumuyor. Zaten beni bekliyordur şimdi. Merak etmiştir. On beş gündür ilk defa dışarı çıktım ben bu gece. Üzerimde hâlâ ölüm kokusu var; giysilerim sırlıklam. Pantolonum çamur içinde. Saçlarım hem ıslak hem de çamurlu. Müzik çalıyor. Ben açmadım müziği. Çok kısık. Belli belirsiz. Çok yağmur yağıyor. İnsem, eve gitsem... Gücüm yok. Çok ağladım. Gözlerim kapanıyor. Kısacık rahatsız anlık bir rüyaya dalıyorum.

Ütü yapmayı çok severim. Ütü yapıyorum rüyamda. Entelektüel dünyama hiç uymayan bol gözyaşı dolu bir Türk dizisi var televizyonda. Hem izliyorum, hem Orhan'ın gömleğini ütülüyorum. Açılan her kırışıklıkta haz duyuyorum. Çok seviyorum ütü yapmayı. Kırışıklıkların elimin altında dümdüz olduğunu görmeyi seviyorum. Ben düzelttim bak, diyorum kendime. Orhan bak gömleğin dümdüz oldu. Yepyeni oldu. Hem lekesiz hem kırışiksiz.

Çok kısa sürdü uyku. Dipsiz, sonsuz bir baş ağrısı var. Kafamı dizimden kaldıramıyorum. Orhan gitti. Beni burada bıraktı gitti. Eve bıraktı. Arabanın anahtarı üstünde. Sadece yarım saat önce burdaydı oysa yanımda. Dört yıldır tanıdığımı sandığım Orhan değildi ama o. Dört yıldır kulağına hayatı fısıldadığım, yaşamayı öğrettiğim, her şeyimi verdiğim adam değildi sanki. Bilmiyorum. Düşünemiyorum.

On beş gün önce babam öldü. Tam iki gün iki gece yoğun bakımda kaldı. Günün doğmasına bir iki saat kala öldü babam. Elini tutup veda ettikten tam üç saat sonra öldü. Ben Orhan'ı aradım. "Babam öldü" dedim. "Bolu'dayım biliyorsun. Deplasman. Çok önemli." dedi. Boşluk oldu. "Orhan" dedim. "Babam öldü." "Maç bitsin. Takımla döneceğim. Hemen gelirim." dedi. Boşluk oldu. Dolmadı. İki gün iki gecedir üzerimdeki ölüm korkusunu atacağı duygusuna kapıldığım için on dakikada bir avuçlarıma boca ettiğim hastane dezenfektanı kokusu birden midemi bulandırdı. Yoğun bakım ünitesinin önündeki ölüme tezat kıpkırmızı ve yumuşacık koltuğa çökmüş hıçkırığa hıçkırığa ağlayan annemin, zor zamanlarda yüzüne oturan onlarca tikiyle baş başa, kendine bir şeyler mırıldanan ablamın yanından hızla geçtim; tuvalete gittim. Kustum. Orhan'ı aradım. Bitti dedim. Konuşuruz dedi. Boşluk oldu. Telefonu kapadım.

On beş gün onu hiç görmedim. Sürekli çalan telefonlara hiç cevap vermedim. En yakın arkadaşım ile seviştiğini öğrendiğimde affetmişim. Hem onu hem Aylin'i. Öğrenir demişim. İnsan ihanet etmemeyi öğrenir mi? Yalan söylediğinde hep affetmişim. Affedilen öğrenir demişim. Sevgi öğretir. Sevmek yeter. Her affettiğimde bana hediyeler almıştı. Gömlek giymeyi severdim ya hep gömlek alırdı. Ben pazar sabahları gömlek ütülerdim en çok. Makinenin buruşturduğu gömlekleri bir buhar darbesiyle açardım. O sabah en sevdiğim kırmızı gömleğimi ütiledim. Pazar değildi. Gömleği Orhan almamıştı. Ben akşam çalıştığım üniversitenin bahar şenliğine gidecektim. Babamı unutacaktım birkaç saatliğine. Orhan'ı unutacaktım. Aylin'den sonra Merve'yle bana ihanet ettiğini yeni öğrenmişim. Merve de yakın arkadaşım. Babamın yedi mevlidinde Orhan'ın en yakın arkadaşı Mehmet anlatmıştı. Benim doğum günümünden beri beraberlerdi. Helva yemiştik. Unutacaktım. Orhan'ı. Merve'yi. Yarım saat. Bir saat.

Üniversitenin bahçesi mis gibi çimen kokuyordu. Eğlenen insanların içinde olmak, bir şişe bira içmek, sahnede canlı performans yapan Serdar Ortaç'ın saçma sapan şarkılarını dinlemek güzeldi. Mesaj geldi. Orhan'ın mesajı:

“Burada olduğunu biliyorum. Hukuk fakültesinin önüne gel. Yoksa arabanın yanında otoparkta beklerim. Bu akşam seni göreceğim.” yazdı ekranda.

“Sakin gitme” dedi Sibel. Sibel çok ısrar etmişti de gelmiştim.

“Beş dakika” dedim. “Gelmezsem siz gelin beni alın.”

Kimse bana dur diyemeden koştum hukuk fakültesinin önüne. Havuz vardı tam ortada. Sağda Eğitim Bilimleri Fakültesi, solda Hukuk, tam karşıda Güzel Sanatlar. Ortada kocaman bir süs havuzu. Orada oturuyordu Orhan.

İnsan ölümü düzeltebilir mi? Bir ütü darbesiyle, bir sıkımlık buharla tüm kötülükleri yok edebilir mi? Kabil’i kurtarabilir mi mesela insan cezadan? Elinden tutabilir mi?

“Nasılsın” dedi.

“İyiyim” dedim.

“Barışacağız, biliyorsun” dedi.

“Hayır” dedim. “Bitti”

Ben artık çavdar tarlasında koşturan çocuk değilim dedim.

Kolumu sıkı sıkı tuttu. Nefesi içki kokuyordu. Gözlerinde derin bir kuyu gördüm. Yağmur başladı birden. Çok yağmur...

“Barışacaksın benimle” dedi.

Gözünün içine baktım. En derin yerine.

Asla dedim.

Sımsıkı tuttuğu kolumu iyice sıktı. Hızla zaman durdu. Kafamı hukuk fakültesinin duvarına hızla çarptığımda babam geçti gözümün önünden. Elinde bir bavul vardı. Benim mezarımın başındaydı. Gülümsedi babam. Yüzümde acı hissettim o an. Gülümsemek istedim. Gülümseyemedim. Tüm öfkesi yumruğundan yüzüme geçmişti. Yüzüm parça parça mıydı? Baba, dedim. Elimi uzattım. Sürünerek babama gitmek istiyordum. Hemen oradaydı merdivenler. Çok yağmur yağıyordu. Merdivenlere ulaşırsam babamı bulur muydum? Sonra kendimi merdivenlerden aşağıya sürüklenir buldum. Babam yoktu. Kolumdan çekiyordu. Okulun arkasındaki ormanlık alana doğru sürükleyerek beni götüren Orhan’ın sözleri yağmurla birlikte kulaklarımın içine doluyordu. Küfür etmek düzeltilbilir mi baba? Belki, kim bilir... Bir an, bir saniye boşluk oldu.

Fırladım. Hızla koştum. İki kez tökezledim ama düşmedim. Yokuşta kimsecikler yoktu. Herkes hala Serdar Ortaç dinliyordu. Sibel gelmemişti. Arabaya doğru koştum. Anahtar cebimden düşmemişti. Kapıyı açmaya çalışırken belime sarıldı. Sertçe. Gir içeri dedi.

Arabanın içine itti beni. Direksiyona geçti. Müzik açmıştı. 2000 model Opel Astra en fazla kaç kilometre hızla gidebilir? 180? 200? Annemi duyuyordum: “Ben bu sıkıntılara gelemem. Bana anlatma. Beni üzme ne hakkın var? Ah annem! Seni üzer miyim ben? Kimseyi üzmemeliyim. Varsın ben üzüleyim. Sen üzülme. Orhan üzülmesin. Aylin üzülmesin. Merve üzülmesin. Sibel bile üzülmesin.”

Moda’dayız. Araba denize bakıyor, arabayı park ettiği yer. Götür beni diyorum. Ağlıyorum galiba. Ben hiç gitmek istemem ki oysa. Hiç gitmemiştim şimdiye kadar. Öpmeye çalışıyor beni, midem bulanıyor. Yüzüm şiş. Dudaklarım hissiz. Zorla öpüyor. İnsan kendisini öpen birinin ağzının içine kusar mı? Kusmuyorum. Elleri vücudumda. Araba küçük. Çok küçük. İnsan içinde biri varken ölür mü? Yaşam verme anında ölüme yürür mü?

“Giy pantolonunu” diyor hiçbir şey olmamış gibi. O ölmemiş, Ellerim titriyor. Yardım ediyor giyinmeme. Bacaklarımı karnıma çekiyorum. Başımı dizime gömüyorum. Hiç konuşmuyor. Evin önüne geldik.

“Ben gidiyorum” dedi.

Konuşamadım.

Gitmiş.

Hafif bir müzik sesi geliyor kulağıma.

Evin ışığını görüyorum.

Annem uyumamış.

Babam orada; elinde bavulu. El sallıyor.

Gülümsüyorum.

Arabadan iniyorum.

Eve gidip anneme bir hikâye anlatacağım.

Annem üzülmesin.

Orhan’ı şikayet etmeyeceğim.

Kimse üzülmesin.

Kırmızı gömleğim çamurlandı. Yıkayayım. Sabah ütülerim.

Pieter Breugel

İkarus'un Düşüşü

Orhan ÇOLAK- 11/B

"İKARUS'UN DÜŞÜŞÜ" ADLI TABLONUN SANAT FELSEFESİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ VE SORUŞTURULMASI

▼ *Sanatçı ile sanat eseri arasında ne gibi bir ilişki vardır?*

İkarus'un Düşüşü adlı tablo, ünlü ressam Pieter Breugel'e aittir. Tablonun 1558 yılında yapıldığı ve eserin doğrudan doğruya Yunan mitolojisi ile ilgili olduğu rahatça söylenebilir. Pieter Breugel eserlerinde sıklıkla savaş, yıkım, perişan insanlar, mitolojik öğeler ve dönemseller damgalar kullandığından "İkarus'un Düşüşü" isimli tablosu da kendisinin önceki işleriyle benzerlik göstermektedir.

▼ *Sanat eserinin nitelikleri nelerdir?*

Tablonun üzerinde ağırlıklı olarak verilen renkler yeşil, sarı, mavi ve kahverengidir. Bu renklerin insan psikolojisi üzerinde dinginlik ve sorgu imkânı gibi etkileri olduğunu varsayarak Breugel'in vermek istediği derin mesajı incelemek istiyorum. Tablonun vurgu noktasının, tarlasını süren çiftçi ve yelkenli gemiler olduğunu söyle-

yebiliriz. Tablonun büyük bir kısmını kaplayan deniz manzarası ve henüz açmaya başlamış olan güneş imgesi izleyicinin dikkatini çekmekte. Canlı doğa motifleri ve kendi işleriyle ilgilenen insanlara bakınca ilk seferde atlayabileceğimiz pek çok ayrıntı olacaktır. Örneğin en solda çalılırlar içinde bir kafatası görüyoruz. Sağ altta, balık tutmaya çalışan ve dengesini korumayı deneyen bir adam var. Büyük yelkenlinin altında ise, iki adet bacak dikkatimizi çekiyor. İşte bu boğulan adam İkarus, tablonun altında yaşayan gizli bir mitolojik hikâyenin sahibi. Breugel, İkarus'u dikkat çekmeyecek bir noktaya yerleştirerek aslında bir mesaj vermek istemiştir: gündelik yaşamda insanların kayıtsızlığı ve umursamazlığı... Boğulan adam İkarus, çevredeki tek bir insanın bile dikkatini çekmiş değil, herkes kendi işini devam ediyor. Kısacası, herkes kul olmakta kararlı ve kimse dikkatini dağıtmak istemiyor.

"Dayanaksız oltalarla balık avlayanlar, değneğine dayanmış duran birçok çoban, çiftin arkasından giden birçok köylü her ikisini de şaşkınlıkla izledi ve onların tanrı olduklarını düşündü; zira ikisi de havada çok yükseklere çıkabiliyordu."

Publius Ovidius Naso- Metamorfozlar

Görsel: www.wikiaart.org

▲ Sanatçının yaşadığı dönem hakkında

16. yüzyıl, Rönesans yani "Klasisizm" akımı ile tanınan dönemlerden biridir. Breugel bu dönemde yaptığı tabloların hepsinde realist ve objektif fırça darbeleri kullanmak durumundaydı. Dönemin getirdiği gerçek olgusu ve ifade şekilleri Breugel'i de etkilemişti.

Aynı zamanda 1520-1600 yılları arasında etkili olan "Maniyerizm" akımı; sanatçıların çoğunu duygu ve düşüncelerini ifade etmeye itmiş, kompozisyon yaratırken daha çok desen ve tasarıma önem vermelerini sağlamıştır. Dönemin akım karmaşası içerisinde ilerleyen Breugel, bu akımların da etkisiyle İkarus'un Düşüşü isimli tablosunu hayata geçirmiştir.

Çalılıkların arasına saklanmış cesedin başı.

Tablonun bütününe bakıldığında, atın arkasındaki çalılıkta, yaşlı bir adamın kısmen gizlenmiş cesedi olduğu görülür; ancak, çiftçi bunun farkında değildir.

Görsel: wikimedia.org

Suya çakılan İkarus, daldaki keklük ve balıkçı.

Tablonun bütününe bakıldığında, İkarus, sağ alt köşeye suya çakılırken çizilmiştir. Mitolojik anlatıya gönderme yapılarak yükseklerden korkan, yuvasını hep alçak dallara kurup yere yakın uçan keklük tabloda, balıkçının solundaki dallara konmuş şekilde resmedilmiştir.

Görsel: wikimedia.org

▼ Sanat eserinin mitolojik arka planı hakkında

İkarus, Yunan mitolojisinde bilinen karakterlerden biridir. Atinalı mimar Daidalos ve oğlu İkarus, Kral Minos'un emriyle, kendisinin inşa ettiği labirente, "Labyrinthos"a kapatılmıştır. Daidalos buradan çıkmak için yollar aramış ve sonunda kuşların pencere önüne bıraktığı tüylerden her ikisi için de kaçmaya yarayacak genişlikte iki çift kanat yapmış; bu kanatları balmumuyla bedenlerine, omuz başlarına yapıştırmış ve oğlu İkarus'a ne çok alçaktan ne de çok yüksekte uçmasını ve güneş ışınlarına fazla yaklaşmamasını tembih etmiştir. Fakat; İkarus, takma kanatlarıyla uçmaya başladıktan sonra aydınlığı, güneş ışınlarını ve bunların ardındaki gerçeği biraz daha yakından görmek ve daha çok özgürleşmek istemiştir. Gerçeğe ve özgürlüğe yaklaştıkça kanatlarını bedenine yapıştırılan balmumu erimeye başlamış ve sonunda İkarus denize düşüp ölmüştür.

Görsel: wikimedia.org

► Sanat eserinin estetik algısı yaratmasındaki ana faktörler nelerdir?

Tablo, fırça darbelerinin neredeyse görünmez olması ve kullanılan renkler arasındaki ton geçişlerinin ustalıkla yapılması istemsiz bir hayranlık duygusu uyandırmakta. Tablonun yüzde yetmişini kaplayan deniz, gökyüzü ve soğuk tonlar; kalan yüzde otuzun sıcak tonlarla boyanması ile sonuçlanmış. Aradaki renk zıtlığının orantısızlığı ve bu oranın insan figürleriyle doldurulması sanatçının yeteneğini kanıtlayacak niteliktedir. Sanat eserinin farklı noktalarına dağıtılmış küçük detaylar ve gizli ayrıntılar, aynı zamanda izleyicilerin tablo üzerinde sürekli düşünmesine ve farklı yorumlar geliştirmesine imkân vermiştir. Beynimizin bu renk uyumu ve düzgün kompozisyonlar sonucu yarattığı "estetik" algısı tamamen Breugel'in ustalığından kaynaklanmaktadır.

Kaynakça:

<https://www.arkhesanat.com/sanat-akimlari-nelerdir/>

<http://lebriz.com/pages/lis.aspxlang=TR&sectionID=12&articleID=1081&bhcp=1>

<https://kulakardi.com/ikarusun-dususu-pieter-bruegel-1558-2/>

Evrene gönderdiğim tüm mesajlar iki tikte kalıyordu resmen; ne mavi tik oluyordu ne de geri dönüş alabiliyordum. Üstelik son görülmesini de kapatmıştı, okudu mu okumadı mı bilmiyordum; ama, içimden bir ses okuduğu halde cevap vermeye tenezzül etmedi diyordu. Hep böyle oluyordu. Beni ciddiye almıyordu. Belki de yapabileceğime inanmıyordu. Bir bakıma haklıydı ben bile bana inanmıyordum ki karşımdaki inansındı... Belki de direkt arayıp çat çat yüzüne söylemem gerekiyordu; ama,

vazgeçmekten korkuyordum. Çünkü bir kere inanmıştım ve geri dönmek istemiyordum ki... Onların da çok umurunda değildi bana geç cevap vermeye başladığında anlamıştım bir şeylerin ters gittiğini. Bir kız düşün düşünceleri en az kalbi kadar paramparça bildiği ise tek şey bu hayatta; onu yalnız bırakmayan tek dostu, mutsuzluk. Ne yaparsa yapsın gece yatağa girdiğinde onun için bekliyordu gün boyunca kız onun varlığını hissettikçe bile mutlu oluyordu bir gece yanında göremese yanlış yolda olduğunu anlıyordu.

GURURA TUTUNMAK

Efe KOÇACENK | 10/B

Geceniz ve gündüzünüz; güneşimle paralel bir ömür bencilce zevklerinize mi kurban gidecek, yoksa büyüleyici güzellikteki renk cümbüşü kanatlarımın bir cezası mı bu? Bırakın sevdalanayım bir güzel kırmızı karanfile veya beyaz asil bir güle. Beşerî aşklarınız ile parçalanmak yerine bir çiçeğin umursamazlığında boğularak varmak istiyorum sona. Kocaman parmaklarınız olmamalı mezarım; bir güz sabahı, ömrünün sonunda, yeryüzüyle tanışmak için süzülerek aşağı inen kahverengi bir yaprağın üzeri olmalı. Aynı kaderi paylaştığımız bir yoldaşım olmalı benim, bana son yolculuğumda eşlik edecek... Ve bir doğumun habercisi olmalıyım, güneşimin doğuşu ile şu bozulmuş dünyada yerimi saf bir güzelliğe bırakmanın huzuruyla bitmeli bu kısacık öyküm.

Veya bir kış gecesi, hemen yanı başımdaki ölümün beni saran kollarında yavaş yavaş bastıran uykuya yenik düşerek, gözlerimi hiç gelmeyecek bir sabaha açmak istiyorum. Hayır! Ben kaçınılmazdan kaçmak istiyorum, o sabahı görmek istiyorum, o yaprağı kendi kaderine terk edip uçmak istiyorum. Yukarılara, çok yukarılara; gökyüzündeki maviliğe sevdalanmak istiyorum. O karanfiller güzelliklerini kanatlarımın zarafetine sunarcasına açmalı, günebakanlar güneşim yerine kanatlarıma dönmeli ve güller dikenlerine narın kanatlarım uğruna veda etmeli! Lütfen, dokunmayın kanatlarıma, bırakın çırpayım onları gökyüzünün bilinmezliğine.

***Hayır, ölmeyi
reddediyorum,
yaşamak istiyorum
ben anlarsanıza!***

Mülksüzler (*The Dispossessed*)

Arda ERKAN- 11/A

Mülksüzler adlı diyalektik ütopya kategorisinde yer alan eserin yazarı, dönemimizin önemli bilim kurgu yazarlarından Ursula K. Le Guin'dir ve *Mülksüzler* onun en önemli eserlerinden biridir.

Ursula K. Le Guin, 1929 yılında Berkeley'de dünyaya gelmiştir. Çok az Amerika asıllı yazarın başarısı onunki kadar büyük olmuştur. Eserleri kırktan fazla dile çevrilen yazar, dünya çapında büyük başarılarla imza atmıştır.

Mülksüzler ve *Hep Yuvaya Dönmek* adlı eserleri özellikle ütopya yapısını yeniden tanımlamıştır.

Öncelikle belirtmek isterim ki kitabı okuyalı bir yıldan fazla oldu bu sebeple karakter analizlerinde sıkıntı olabilir. *Mülksüzler*, Le Guin için de dünya edebiyatı için de kritik öneme sahip bir eserdir. Kitabın yazıldığı dönem ABD ile SSCB'nin Soğuk Savaş dönemi olduğu için eserde de pek çok isimde ve olayda bu iki devletin ve savaşlarının etkisi görülmektedir. Eser, birbirinin uydusu olan iki gezegende, Anarres ve Urras gezegenlerinde geçmekte. Eserin anlatıldığı dönemden daha geçmiş döneme baktığımızda, eserin arka planının gerçek anlamda dolu ve sağlam olduğunu görebiliriz. Urras'ta yaşanan bir savaş ya da çatışma sonrasında anarşist bir grup insan, gezegenden sürülerek Anarres gezegenine gönderilmiştir ve bu insanların orada istedikleri gibi yaşamalarına izin verilmiştir. Sürülen insanlar, kurallar ve düzenler sisteminden bıkmışlardır. Artık yaşamları süresince bir yönetici olmadan yönetim sisteminin baskısından uzak, kendi ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yaşamak istemektedirler ve öyle de yaşarlar. Yıllar içerisinde gezegen ne kadar çorak, susuz ve kaynak açısından fakir olsa da kendi düzenlerini kurmuşlardır. Bu düzeni sağlamak adına belirli aralıklarla Urras'dan kaynak getirmektedirler. Kurallardan bıkmış bu insanlara Urras tarafından konmuş son bir kural daha vardır. Gezegenin biraz dış tarafında bir ticari uzay limanı bulunmaktadır ve Urraslılar bu limana Anarreslilerin girmesini yasaklamış ve üzerinde "Buradan öteye geçemezsiniz" yazan bir tabela asmışlardır. Bu noktada özgürlüğün boyutunun sorgulanması gerekir. Biz kendimize özgür diyebiliyoruz; çünkü, paramız olduğunda gidemeyeceğimiz yer yoktur belki de... Ama Anarresliler de kendilerine özgür diyolar; ancak, ne kadar kendi gezegenleri olsa da özel izinliler dışında kimse gezegenden dışarı çıkamamaktalar. Duvarın iç

tarafı, yani uzay limanı, bütün evreni içine alırken ve bütün bilgi birikimini saklayabilecek durumdayken duvarın dışı, yani Anarres, bunlardan uzak kalacak ve o gezegeni terk edebilen hiç kimse olamayacaktır. Bütün gezegen Anarreslilerindir ama; özgürlük, sahip olduğumuz toprağın büyük olması mı demektir?

Urras'a baktığımızda ise, günümüze daha yakın bir sistem görürüz. Toprakları, devletler olarak bölüşülmüştür. Her devletin farklı yönetim sistemi vardır ve yönetim biçimleri Soğuk Savaş devletleri ile ilişkilendirilmiştir. Birbiriyle savaş ve çatışma halinde olan iki süper güç Thu ve A-Io devletlerinden Thu, sözde proletarya iktidarıyla yönetilmekte ve bu duruşu ile SSCB'yi temsil etmektedir. A-Io ise, kapitalist bir sistem ile yönetilmekte ve ABD'yi temsil etmektedir. Bu devletler, zenginlik içerisinde yaşayan halkları ve sözde sorunsuz yönetimleri ile örnek teşkil etmektedir. Ama aslında durum böyle olmamakla birlikte büyük bir savaş da aynı dönemde devam etmektedir. ABD'nin Vietnam'ı işgali üzerine buna dikkat çekmek isteyen Le Guin, roman içerisinde Bendili sorununu ortaya çıkartmıştır. Bendili'de çıkan bir isyan sonucunda A-Io ordusu Bendili'yi işgal eder. 2017 yılında yazılan yeni ön sözde de Le Guin bu olaya dikkat çekmek istediğini kendi açıklamıştır. Aynı zamanda, romanın yazılma amacıyla ilgili de bilgi veren bir anarşist ütopya olmayışını eksiklik olarak gördüğü için eseri yazdığına dikkat çeker.

Çevresel olarak baktığımızda ise, insanların yaşam şartları ile düşünce yapılarının benzerliğini çok açık bir şekilde görebiliriz. İnsanın düşüncesi topluma aykırı oldukça yaşadığı yer de aykırılışmaya başlıyor. Bu sebeple, daha anarşist düşünen kesim Anar-

res'te; yani kurak, kıt, toz toprak içerisinde, bitkiden daha çok çalı popülasyonu olan ve mimari açıdan da sade ama işlevsel yapılar görüldüğü yerde yaşamaktadır. Urras incelendiğinde ise, daha bolluk içerisinde yaşayan insanların yaşadığı; su kaynaklarının, hayvanların daha çeşitli ve sayıca fazla olan bir gezegen karışımına çıkar. Burada yaşayan insanların genel düşünce yapısı, toplumsal sisteme ve yönetim şekline uymaktadır. Bu durumda bu eserin bir ütopya olmasını sağlayan ne sadece Urras ne de sadece Anarres'tir. Bu eser, ikisi bir arada var olduğu için bir ütopyadır. Çünkü, bu sayede insan devletin nasıl olması gerektiğinden insanın nasıl yaşaması gerektiğine; yaşamak için nelere sahip olmak gerektiğinden aşk denilen şeyin nasıl yaşanması gerektiğine kadar birçok problemle bir arada ilgilenebilir ve farklı sistemler, farklı gezegenler ve özellikle Shevek'in ikisine de uymayan düşünce yapısı ile yarattığı yeni bakış açıları ile ufuk açan yeni yorumlar getirilebilir.

Romanın ve gezegenlerin adlarının incelenmesi durumunda da karşımıza yine ABD ve SSCB göndermeleri çıkar. Başta romanın orijinal adından ilerlemek gerekirse, "dispossessed" sözcüğü "possessed" sözcüğünden gelir ve temel anlamı "mülk, sahip olunan şeyler"dir. "dispossessed" ise mülksüz anlamındadır. Ancak "possessed" sözcüğünün diğer anlamı olan "ruhun ve bedeninin şeytani bir varlık tarafından ele geçirilmiş olma durumu" anlamı ile birlikte bakıldığında mülkün ve mülk edinme isteğinden kurtulmuş olma durumu anlamını vermekte ve bu şekilde Anarres düşüncesinin temelini anlatmaktadır.

Anarres sözcüğü ilk olarak "anarşist" benzeri bir çağrışım yapmaktadır. Biryandan ise Latince'deki "res" sözcüğü ile "mal, mülk" anlamını vererek malı olmayan yani mülksüz anlamını bu gezegenin ismini de veriyor. Ur-

ras'a baktığımızda, ilk harfin belki de bir bağdaştırma ile ABD ve SSCB ile benzer olduğunu (USA ve USSR) görebiliriz. "ur" ise Almanca'da "ilk, kaynak" anlamına gelen bir ön ek. Bu şekilde Anarreslilerin aslında Urras göçmeni oldukları anlatılmaya çalışılmış olabilir.

Kitaptaki bir başka önemli unsur da Odo ve Odoculuktur. Geçmiş olarak bahsedilen zamanda Anarres halkının Urras'tan kovulma sebebi bir hareketti ve bu da, kadın önder Odo'nun başlattığı anarşizm hareketiydi. Bütün kitap boyunca insanlar Odo'nun yazdığı kitaptan ya da söylediği sözlerden alıntılar yapar ve onun büyük bir önder olduğunu hiç unutmazlar.

Karakterlere geldiğimizde bakmamız gereken ilk karakter Shevek. Karakterimiz hikâyenin anlatıcısı ve Anarresli bir fizikçidir. Kendisi "Ezamanlılık İlkesi" adını verdiği bir fizik teoremi üzerinde çalışmalarını sürdürmek ve geliştirmek amacıyla Urras'a gidiş izni almıştır. Bu gidişinin ardında Anarres'in toplumsal yapısı yatmaktadır. Temelinde komünist bir toplum olan Anarres toplumunda bireyin topluma doğrudan bir katkısı olması lazımdır. Her ne kadar sonunda topluma katkısı olsa da anlık olarak bir katkı sağlamadığı sebebiyle bilimsel çalışmalar bu sebeple gelişmemiştir. Urraslı fizikçilerle temas kurar ve 200 yıl sonra Anarres'ten ayrılan ilk insan olur. Urras'ta tam olarak beklediği şeyi bulur: Evet, kendi araştırması için kaynaklar vardır; ancak, insanların tamamı bu kaynaklardan yeterince faydalanmamaktadır. Ayrıca; bu insanlar da, yozlaşmış olduğunu duyduğu bir toplumun insanlarını merak ettikleri için bu adamın söylediklerini ilgiyle dinlerler. Shevek de onlara Anarres'in özgürlük ve birey olduğunu, hükümetin ve sıkı yasaların olmadığını söyleyince insanların galeyana gelmesi bir olur. Ne kadar A-İo polisi müdahale etse de Shevek istediği şeyi başarmıştır. Kendi "özgür" olan gezegenlerinin dışına da

anarşizm tohumları ekmiş ve özgürlüğü yaymıştır. Shevek'in bilim insanı sıfatı bir kenara bırakılırsa aslında onun bir başka Odo'du olduğu düşünülebilir; çünkü, insanlara kendilerinin yoz olmadığını göstermek adına elindeki kaynakları kenara itebiliyordu ve bu tam da Odo'nun yaptığı şeydi. Çorak ama özgür bir toprak elde etmek adına bütün kaynaklardan vazgeçmek...

Takver ise, Shevek'in en büyük destekçisi ve aşkıdır. Ne kadar Anarres'te bu anlamda bir aşk yaşamak uygun görülme de onlar birbirlerini yetişkin olarak gördükleri andan itibaren birbirlerine bitmeyecek bir aşk beslemişlerdir. İlk çocuklarının doğmasının ardından dört sene ayrı kalsalar da, birbirlerine sadık kalmışlardır ve buluştuğlarında ikinci bir çocuk sahibi olarak bir anlamda birlikteliklerini mühürlemişlerdir. Urras'a gitme yolunda ise Takver, Shevek'i destekleyen sınırlı insanlardan olmuştur.

**"Düşünceler baskı altına
olarak yok edilemez.
Onlar ancak dikkate
alınmayarak yok
edilebilir."**

*Ursula K. Le Guin, Mülksüzler, Metis Yayınları,
İstanbul- 2013,
Sayfa 144.*

URSULA K. LE GUIN
MÜLKSÜZLER
roman

metis

Rulag, Shevek'in annesi, ise Anarres'te aile ilişkilerinin nasıl işlediğini bize gösteren karakterdir. Shevek'in doğumundan sonra bir işe başlaması ve ailesinden ayrılması sonucunda Shevek'i çok uzun yıllar görmemiştir. Shevek'in hastalanması ve bakıma alınmasıyla annesi, bir kere daha onu bulmuş ve onun hayatında yeniden olmak istediğini söylemiştir. Buna rağmen Shevek bunu kabul etmemiştir; çünkü, ailevi bir ilişkinin işini engelleyeceğini biliyordur. Shevek, Urras'a gitmek istediğini söylediğinde ise annesi; dönen birinin hoş karşılanmayacağını açık bir şekilde söyler. Karakterin temsil ettiği genel Anarresli figürü bize sert ve acımasız görünse de aslında o gezegen ve o dönem için hatta o yönetim biçimi ve düşünce yapısı için uygun olan da budur. Çünkü iş, yaşamdan önce gelmeli ve herkes topluma kesinti-siz fayda sağlamalıdır.

**"Özellikle ideal yaşam
biçimini ve ideal devletin
özelliklerini sorgulatan bu
eser, pek çok felsefi akım
bağlamında incelenebileceği
gibi edebi anlamda
kullanılan pek
çok anlatım tekniği ve
hikâyesel derinliği ile de
etkileyciliğini
artırmaktadır."**

Diğer karakterler ise sadece Shevek'in düşünceleri daha iyi anlayabilmemiz için eklenmiş ve rollerini başarı ile yapmış karakterlerdir. Hepsini bize Shevek'in önemli noktalarını göstermektedir. Özellikle ilk gittiğinde konuştuğu insanlardan olan Atro ya da onun dostu olduğu iddia eden ama ne yapmak istediğini Shevek'in anlayamadığı Chifoilisk gibi karakterler onun Urras'taki eylemlerini etkilemişlerdir.

Bu roman hakkında ne söylenecek yetmez ve bitmez. Çünkü konunun pek çok yönden, pek çok karakter üzerinden incelenmesi yapılabilir: Sadece Anarres ve Urras'ın incelenmesi bir eser, birlikte incelenmeleri bir eser, Shevek'in düşünce yapısının iki gezegenin halklarına nasıl etki ettiği ve halkların Shevek'i nasıl etkilediği de bir başka eser olabilir. Ancak temel düşüncesi itibarıyla baktığımızda eserin amacının 1970 dönemindeki sorunlara dikkat çekmek olduğu ve insanları farklı bakış açıları ile karşı karşıya getirerek devletlerin yaptıklarını sorgulamaya yönelttiği görülmektedir. Özellikle ideal yaşam biçimini ve ideal devletin özelliklerini sorgulatan bu eser, pek çok felsefi akım bağlamında incelenebileceği gibi edebi anlamda kullanılan pek çok anlatım tekniği ve hikâyesel derinliği ile de etkileyciliğini artırmaktadır.

Şiir

AN
KA

*Olacağız;
Belki de Olduk*

Şiirler-5

Bazı zincirler vardır bağlar seni
ait olduğun yere,
Bazı zincirler ise geçmişten gelir
bağlar seni kanatlarından
korktuğun o
cehenneme...

Efe BALLAR- 11/A

TÜRK ALTERNATİF ROCK MÜZİK GRUBU

mor ve ötesi

1995-GÜNÜMÜZ

Harun Tekin (Vokal, Ritim Gitar, Klavye)

Kerem Özyeğen (Solo Gitar, Geri Vokal)

Burak Güven (Bas Gitar, Geri Vokal)

Kerem Kabadayı (Bateri)

En Çok Dinlenen Şarkıları: "Bir Derdim Var", "Cambaz", "Oyunbozan", "Deli", "Araf", "Sevda Çiçeği", " Küçük Sevgilim, "Aşk İçinde"

Mor ve Ötesi, Ocak 1995'te Harun Tekin (vokal & gitar), Alper Tekin (bas), Derin Esmer (vokal & gitar) ve Kerem Kabadayı (davul) tarafından İstanbul'da kuruldu. Aslında grubun temelleri, 90'lı yılların başında Harun Tekin ve Kerem Kabadayı'nın Alman Lisesinde okudukları dönemde kurdukları bir grup ile atılmıştır. "Şehir" ismini verdikleri, 10 şarkıdan oluşan ilk albüm, 1996 haziran ayında yayınlandı ve ilk konserlerini Ankara'da verdiler. Aynı sene Alper Tekin gruptan ayrıldı ve onun yerine Burak Güven dahil oldu. 1998 yılında Mor ve Ötesi, 2. albümleri "Bırak Zaman Aksın" için tekrar stüdyoya girdi. 1999 yılının mart ayında ise albüm raflarda yerini aldı.

Bu albümden kısa bir süre sonra gitarist Derin Esmer Amerika'ya taşındı ve boşalan gitar yerine Kerem Özyeğen geldi. Takip eden aylarda meydana gelen 17 Ağustos depremi, grubu derinden etkilemiş ve bir süre duraklamalarına sebep olmuştur. Mor ve Ötesi bu trajedi karşısında sessiz kalmadı ve çeşitli sosyo-politik konularda aktivist rol üstlendi. Müzik köşemizde yer alan röportaj ın devamı <https://www.hurriyet.com.tr/kelebek/keyif/mor-ve-otesi-mutsuzuz-muzik-sifa-bulmak-icin-bir-olasilik-40275822> adresinde yer almaktadır.

Kanat Atkaya: Kuruluş döneminde kafanızda ne vardı? "Kuralım grubu, takılahım, müzik yapalım, nereye giderse..." diye mi düşünüyordunuz? Yoksa belirgin hedefler var mıydı?

Kerem Kabadayı: Bir tane çok net hedef vardı: "Biz Türkçe sözlü rock müzik yapacağız..."
Harun Tekin: İlk kayıt ('Şehir' albümü, 1996), albüm olsun diye değil, "Biz birtakım şarkılar yaptık, bunlar kaybolmasın" diye yapılmıştı.

Kanat Atkaya: Dönüm noktası neresiydi? Ne zaman "Biz bir şey yakaladık ve gidiyor..." dediniz?

Harun Tekin: Öyle birkaç olay var aslında. Mesela Alman Lisesinde öğrenciyken Kerem'in davul çaldığı, benim de gitar çaldığım dönem.

Kanat Atkaya: Mor ve Ötesi'nin yaşadığı dünya-nın, memleketinin sorunlarıyla, çevreyle, siyasetle ilgili şarkılar üreten bir gruba dönüşmesi var. "Ortak bir hassasiyetimiz ve söyleyecek bir sözümüz var" diye mi girişildi o şarkılara?

Harun Tekin: Sohbet konularımız, derdimiz neyse, o derdin içine bu konular da girmeye başladığında o şarkılar da çıkmaya başladı. 1999-2000 civarı önemli bir dönüm noktası. Orada artık nükleer karşıtı hareketler ve onlarla bizim kurduğumuz bağlantılar önemli. Bir tane konser hatırlıyorum Açık hava Tiyatrosu'nda; orada 'Uyan'ı çalmıştık. Şarkının sözlerini bir A4 kâğıda yazıp renkli kâğıtlarla çoğaltıp beş bin koltuğa teker teker koyduk. Ada Müzik'in Beyoğlu'ndaki yerinin alt katında 100 kişilik bir salonda nükleer karşıtı konser yaptığımızı hatırlıyorum o şevkle. Sonra Uluslararası Af Örgütü'yle bir şeyler yapmıştık... Ve iki kişi gelmişti konsere... Gerçekten inanılmaz bir şeydi. İnanılmaz bir hazırlık, bir sürü davetli falan; gelen sadece iki kişi... Captain Hook'ta bir gece çalarken de sadece iki kişi gelmişti, sonra ben evlerine bırakmıştım, "Teşekkür ederiz, yine gelin" diye...

Dünya Yalan Söylüyor 2004'te, dördüncü albüm "Dünya Yalan Söylüyor" yayınlandı. Albüm ABD'nin hem Irak'ta hem de dünyanın geri kalan kısmındaki faaliyetlerine karşı önemli bir siyasi eleştiri içeriyordu. İlk single "Cambaz" radyo ve televizyonlarda büyük ses getirirken; Fikret Kızılok'un "Sevda Çiçeği" adlı şarkısına yaptıkları cover da dinleyiciler tarafından beğeniyle karşılandı. Bu arada, "Mustafa Hakkında Her Şey" filminin soundtrack'i ve albümün üçüncü teklisi olan "Bir Derdim Var", 41. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "En İyi Film Şarkısı" seçilerek Altın Portakal ödülünü aldı. Yaklaşık 250.000 adet kopya satan "Dünya Yalan Söylüyor", yayınlanışından iki buçuk yıl sonra Blue Jean dergisi tarafından "Tüm Zamanların En İyi Türkçe Rock Albümü"; Billboard dergisi tarafından "Son On Yılın En İyi İkinci Türkçe Rock Albümü" seçilmiştir. Gerçekten albümün bütün şarkılarını dinlerseniz, sadece "Cambaz" ve "Bir Derdim Var" değil, albümün ne kadar kaliteli olduğunu ve size zevk veren bir yapısı olduğunu görebilirsiniz. Şarkı sözleri ve besteler muazzam.

Kanat Atkaya: Dünya Yalan Söylüyor' albümünüze grubun başyapıtı desek hata olmaz herhalde. Nasıl gelindi o aşamaya? Dönüm noktalarından biri miydi sizin için de?

Harun Tekin: ABD'nin Irak'ı işgaline karşı yazdığımız 'Savaşa Hiç Gerek Yok'tan sonra üç şarkılık 'Yaz Yaz Yaz' var 2003'te. Bir de arada ilk kez büyük turne yaptık o yaz. O turnede büyük kalabalıklara çalmanın zevki ve onun sorumluluğuyla beraber bir his de geldi. O bir zehir aslında. Öyle büyük bir turne, kalabalık konserler yapılabiliyorsa, "Bu şarkılar binlerce insana çalınsa ne güzel olur" deme hissi de önemliydi. Kerem Özyeğen: Tabii, şüphesiz... Senelerin getirdiği bir momentumu yakalayıp kayda geçirme halindeydi. Mesela 'Uyan' şarkısı çok uzun süredir vardı, pişti, o albümün finali oldu. O sıralar 'Mustafa Hakkında Her Şey' için film müziği yapıyorduk, 'Bir Derdim Var' çıktı. Bir de Tarkan'la (Tarkan Gözübüyük, Pentagon) tanışmanın etkisi var.

BİR DERDİM VAR!

EUROVISION SÜRECİNDE MOR VE ÖTESİ

"Yarışma sırasında BBC yorumcusu Terry Wogan, grubun solisti Harun'u "Uğursuz bir James Bond" olarak nitelendirdi."

Kanat Atkaya: Müziğin bu hayatta 'A Plan'ınız olduğuna da kesin olarak bu dönemde mi karar verdiniz?

Harun Tekin: 'Dünya Yalan Söylüyor' o açıdan, benim hissettiğim "Oldu oldu, olmadı artık zorlamayalım" anıydı ve onu hepimiz hissediyorduk. Albüme başlamadan önceki an "Biz öyle bir şey yapalım ki; bu da olmazsa biz elimizden gelen her şeyi yapmıştık diyebilelim" dediğimiz andı.

Eurovision

Mor ve Ötesi grubu, Türkiye'yi 53.sü düzenlenen 2008 Eurovision Şarkı Yarışması'nda sözü ve müziği kendilerine ait "Deli" isimli Türkçe şarkı ile temsil etmiştir. Eurovision şarkısı "Deli"yi Tarkan Gözübüyük ile birlikte hazırlayıp şubat ortasına doğru ilan eden Mor ve Ötesi, ilk 10'a girmeyi başardı ve 24 Mayıs'taki Belgrad Eurovision finaline katılmaya hak kazandı.

Rusya'nın birinci olduğu final yarışmasında, Mor ve Ötesi 12. sırada sahneye çıkıp yarışmayı 138 puanla 7. olarak tamamlamıştır.

Yarışma sırasında BBC yorumcusu Terry Wogan grubun solisti Harun'u "uğursuz bir James Bond" olarak nitelendirdi.

Kanat Atkaya: 20 yıl geçti. Çok iyi albümler yapıldı, geniş kitlelere ulaşıldı, pek çok şey başarılı ama geleceğe nasıl bakıyorsunuz bugün? 'İkinci bir 20' yıl daha var mı?

Harun Tekin: Aslında grubun ilk 20 yılı hayatlarımızın ikinci 20 yılına denk geliyor kabaca. Artık hep daha hızlı geçiyor o 20 yıllar. Dolayısıyla üçüncü bir dönem olacaksa o 4-5 yıl içinde olur gibime geliyor... Hızlandı çünkü olay. Biz ölene kadar beraber müzik yapmak isteriz.

Kanat Atkaya: Üretim süreci nasıldır 'Mor ve Ötesi'nde? Demokratik esas-lara bağlı olarak herkesin bir oy hakkı mı vardır kararlarda?

Kerem Özyeğen: O olay Beatles'tan beri aynıdır herhalde. Dört tane onay olmadan kesin karar verilmez.

-Bize kendinden bahseder misin?

26 Mayıs 2002 tarihinde doğdum. TED İzmir Koleji'nde 4. yılım. Yabancı rap ve R&B müzik dinlemeyi, fazla bilinmeyen rapçileri araştırmayı, yeni çıkan albümleri değerlendirmeyi seviyorum. Bunların dışında oyun oynamak, kitap okumak, dizi/anime izlemek bana keyif veriyor. Ve elbette ki basketbol oynamak da...

-Basketbola ne zaman, nasıl başladığını hatırlıyor musun?

Basketbola 6. sınıfın ortalarında ailemin tavsiyesi üzerine Manisa Vestel'de başladım. Başta zayıflamak için başlamıştım ancak sonradan kendimi kaptırdım. Bir süre sonra, yaşadığım bazı sorunlar nedeniyle Anadolu Efes'e geçtim. Orası da altyapısını kapatınca Sekiz Eylül Spor Kulübü'nde oynamaya devam ettim. Daha sonra İzmir'e taşındık ve burada da birkaç kulüpte oynadım.

-Takım sporuyla ilgilenmek sana ne kazandırdı?

Takım sporuyla ilgilenmek öz güvenimi artırdı. İyi ilişkiler kurmamı sağlayarak ekip çalışmasını öğretti. Takımla beraber oynamak, taktiksel becerilerimi geliştirdi. Pes etmemeyi ve moral bozmayı, her zaman bir çözüm yolunun olabileceğini gösterdi. Hızlı düşünmemi, kritik düşünme becerilerimi pekiştirdi.

-Hayatında unutamadığın spor anın var mı?

Bana alttan almayı ve sabırlı olmayı öğreten önemli bir andı. Basketbola ilk başladığım zamanlarda yedekten geldiğim bir maçta, rakip takımdan bir oyuncuyla normal bir şekilde mücadele ediyorduk. Daha sonra işler kızışmaya başladı. Karşılıklı birkaç hücum, sonra kaçan bir şut, ardından hızlı hücumla çıkmıştık. Çok net hatırlıyorum, savunduğum ve beni savunması gereken çocuk önümde düşmüştü. Ben de tabii ki yerden kaldırmak yerine koşmaya devam ettim. Ama o sırada çocuk ayağımdan tuttu. Ben de "Bıraksana" diye bağırdım. Bırakmayın da (kesinlikle adrenalin etkisiyle) diğer ayağımla çocuğun eline hafifçe (!) bastım. Bunu hakem ve koçum gördü. Hakem oyunu durdurdu ve bir daha girmemek üzerine oyundan çıktım/çıkarıldım. Alttan almak ve sabırlı olmak gerçekten çok önemliymiş; bunu o zaman anladım.

Sen ve 389 kişi bunu beğendi.

Yorum yap...

Kısa Kısa Ulaş Yüksel...

-En sevdiğin şarkı? Çok sık değişir ama söyleyen değişmez. Kendrick Lamar'ın herhangi bir şarkısı. Şu sıralar "DAMN" albümünden FEAR.

-Başucu kitabın? 21. Yüzyıl İçin 21 Ders/ Yuval Noah Harari

-En sık kullandığın ifade? "Şenim Adamsın"

-Seni en çok duygulandıran film? Léon

-Seni en çok güldüren film? Çalgı Çengi

-Favori telefon uygulaması? Reddit

-En çok kullandığın emoji? 🍷

-Bir süper gücün olsaydı, bu...? Süper gücüm olsaydı zamanda yolculuk yapabilmeyi isterdim.

Sen ve 407 kişi bunu beğendi.

Yorum yap...

HİKÂYELER

BİYOGRAFİ

"Sahip olduğunuz uzun vadeli plana inanmanız gerekir, ancak sizi motive edecek ve ilham verecek kısa vadeli hedeflere ihtiyacınız vardır."

Roger Federer, şüphesiz dünya tenis tarihinin en büyük oyuncularından biri olmasının yanı sıra birçok tenis otoritesi ve tenis oyuncusunun gözünde gelmiş geçmiş en iyi tenis oyuncusudur ve hâlâ aktif olarak kariyerine devam etmektedir. Ekselansları veya FedEx en bilinen lakaplarıdır.

Denizefe ERSAN- 11/D

8 Ağustos 1981 İsviçre doğumlu olan Federer, tenise 6 yaşında başlamıştır; ama, 12 yaşına kadar hem futbol hem tenis oynamış; sonrasında futbolu bırakıp tenise yönelme kararı almıştır. 14 yaşında da ilk kez ulusal şampiyonluk kazanmış ve İsviçre Tenis Federasyonu'yla çalışmalarına başlamıştır. 17 yaşında ilk Wimbledon zaferi olan Wimbledon Junior'ı kazanmıştır. Profesyonel bir tenis oyuncusu olarak ilk şampiyonluğunu ise ATP 2001 Milano'da kazanmıştır. Profesyonel kariyerinin ilk dört yılında ATP turnuvalarında on kez finale çıkmış, bunların sadece dördünü kazanabilmiştir.

2002 yılında ATP'nin listesinde ilk kez ilk 10'a girmiştir. Profesyonel ilk Wimbledon'unu 2003 yılında kazanmış ve kazandığı altı turnuva ile bu yılı ikinci olarak bitirmiştir. 2004 yılındaysa Federer teklerde "3 Grand Slam" kazanmış ve son 15 yılda bunu başaran ilk oyuncu olmuş üstüne üstlük bu yılı 1 numara olarak tamamlamıştır.

KARİYERİNİN ORTALARI:

2007-2010 arasında 2. sıranın altına düşmesine de sonraki iki seneye 3. olarak bitirmiştir. 2012'de tekrar 1. sırayı almış ve teklerde olimpiyat gümüş madalyası kazanmıştır. 2013'te sakatlanıp sıralama 6. sıraya gerilemiştir. 2014'te 2. sıraya çıkmıştır. 2015'te 1000. maçını kazanmıştır ve de arka arkaya 15 yıl bir kupa kazanma rekorunu elde etmiştir. 2016'da diz ve sırt sakatlığı yaşamış ve ilk kez 2000'den beri kupa almadan yılı kapamıştır. 2017'de ise 90. kupasını kazanmış ve 3.'lülle tamamlamıştır. 2018'de 1. sıraya tekrar dönmüş ve 90. Büyük kupasını kazanmıştır. 2019'da ise, 100. kupasını ve 1200. galibiyetini almıştır.

EN BÜYÜK BAŞARILARI:

Üst üste 237 hafta (yaklaşık 4.5 yıl) toplamda 310 hafta (yaklaşık 6 yıl) sıralamada 1. sırada yer alıp bu alan da rekorun sahibidir. 31 Grand Slam finali oynayıp 20 Grand Slam şampiyonluğu kazanmıştır. 4 kez BBC'nin verdiği "Dünyanın En İyi Sporcu Karakteri Ödülü"nü almıştır.

KİŞİSEL HAYATI:

Federer yine kendisi gibi tenisçi olan Miroslava Vavrinec ile 2009 yılında dünya evine girmiştir. O yıl, ikiz çocuk sahibi olan çiftin 2014'te tekrar ikiz çocukları olmuştur.

**"ZİRVEDE
YALNIZ
OLAMAZSIN!"**

UZUN
ZAMAN
ÖNCE,
ÇOK
ÇOK
UZAK
BİR
GALAKSİDE...

STAR WARS

ALARA DENİZ ERYİĞİT - 10/A

Uzun zaman önce, çok çok uzak bir galaksidede:.. Tam 43 sené önce bu efsane olmuş söz; o sarı renkli, kayan yazılar ve kült giriş müziği başlamadan önce sinema ekranlarında ilk defa görüldü. Ve tıpkı kendisi gibi, bir efsaneyi doğurdu: Yıldız Savaşları, namıdiğer "Star Wars" serisi. Öncelikle seri hakkında bilgi verecek olursak seri, George Lucas tarafından yaratılan ve tamamen kurgusal bir evrende geçen uzay savaşlarını anlatan bir bilimkurgu serisi. Seride iyiliğin ve kötülüğün çatışması işleniyor. Orijinal hikâyeyi anlatan ikinci ve en eski üçleme, aslında kronolojik olarak bütün hikâyenin ortasında yer alıyor. Sonradan, orijinal hikâyenin başlangıcı olarak tanımlanan birinci üçleme ve yakın zamanda da üçüncü üçleme olan hikâyenin son üçlemesi vizyona girmiştir. Bu filmlerin yanında çizgi romanlar, video oyunları, oyuncak koleksiyonları yaratılmış ve tüm hikâyenin yanında aynı evrende farklı hikâyeleri anlatan filmler, animasyonlar ve çizgi diziler de yapılmıştır.

Bu kurgusal evren aslında insanlığı geleceği olabilecek bir teknoloji üzerine kurulmuştur. Bu evrendeki bir galaksi, "Galaktik Cumhuriyet" adı verilen bir sistemle yönetilmektedir. Genel hikâyeye, bu cumhuriyet sisteminin diktatör bir imparatorluğa dönüşmesi ve galaksidede neden olduğu direniş üzerine kuruludur. "Jedi" adı verilen özel yetenekli kişiler vardır. "Jedi"lar, "Güç" adı verilen bir enerjiyi içlerinde barındırırlar; yetenekleri de bu enerjiden gelir. Akıllara kazınan ve klasikleşmiş "Güç seninle olsun." sözü buradan gelir. "Güç"ü kullanarak bizim telepatik olarak adlandırdığımız şeyleri yapabilirler. Örneğin, bir cisim akıllarıyla hareket ettirebilirler. Bu kavram, Doğu felsefesinden esinlenilerek yaratılmış bir kavramdır ve belli öğretileri temsil eder. Jedi olmak her ne kadar doğuştan gelse de "Güç"ü kullanmak ve "Jedi"liğe erişebilmek için bu yeteneğe sahip olanlar yıllarca eğitim görürler. Galaksiyi Jedi kavramı yönetir ve kavramın en önemli felsefesi barışı sağlamak ve sürdürmektir.

Serinin çıkış sırasına göre dördüncü, hikâye bakımından birinci filmi “Gizli Tehlike”, sonraki filmleri “Klonların Saldırısı” ve “Sith’in İntikamı”dır. Cumhuriyet’te barışı sağlamakla görevli Jedi konsolosluğundan bir Usta ve öğrencisi, çıktıkları bir görevde; Anakin adında, çoğu Jedi’den daha güçlü bir çocukla karşılaşır. Anakin, babasız dünyaya gelmiştir, bu da izleyiciye çocuğun ne kadar güçlü ve önemli olduğunun mesajını verir. Çünkü Hz. İsa’nın da babasız dünyaya gelmesine gönderme niteliğindedir. Anakin’in gücünün eğitime ihtiyacı olduğu ve onun “seçilmiş” olduğu kanısına varırlar ve onu eğitmek üzere yanlarına alırlar. Fakat Anakin, eğitimi ilerledikçe ve gücünün farkına vardıkça kibirlenir, hırslanır, sabırsızlanır; hak ettiğini düşündüğünü alamayınca da kıskanır ve öfkelenir. Bu yolda destansı aşkını kaybeder ve korkularına yenik düşer: “Korku, karanlık tarafa giden yoldur. Korku öfkeye; öfke nefrete; nefret ise acıya yol açar.” Gelmiş geçmiş en iyi Jedi olan ve neredeyse 900 yıldır bütün ‘Jedi’lara hocalık yapan Yoda’nın söylediği bu söz, Anakin’in hikâyesini özetler niteliktedir. Bütün bunlar ve içinde asla sönmeyen öfkesi onu, efsanevi kötü karakter Darth Vader’a dönüştürür. Anakin, ‘Jedi’lığın en önemli öğretisine ters düşer: Güç, onu kontrol etmeye başlar. Bu üçlemede hem Anakin’in dönüşümü, hem de “Düzen 66” olarak bilinen ve ‘Jedi’lığı Cumhuriyet’e ihanet olarak gören bir örgütün geliştirdiği planlar anlatılır. Üçleme, ‘Jedi’ların katliamı ve sağ kalanların da saklanmasıyla beraber galaksidede barışın yok olmasıyla son bulur. İkinci üçleme olan orijinal üçlemenin ilk filminin adı “Yeni Bir Umut”, sonraki filmlerinin adı “İmparator” ve “Jedi’ın Dönüşü”dür. Galaktik Cumhuriyet’in düşmesinin ardından kurulan Galaktik İmparatorluğun oluşumundan 19 yıl sonra geçmektedir. Galaksiyi korku salmıştır; çünkü İmparatorluk, gezegenleri yok edebilecek güçte “Death Star” -namıdiğer “Ölüm Yıldızı”- diye bir silah geliştirmiştir.

Bu silahın planları, bir açık bulma ve silahı yok etme umuduyla Prenses Leia ve Ası Birliği tarafından çalınmış; fakat prenses yakalanmış ve Ölüm Yıldızı’na hapsedilmiştir. Olaylar Prenses’in, Anakin’in eski hocası Obi-Wan Kenobi’ye bir mesaj göndermesiyle başlar. Mesajı, R2-D2 adında bir robotla birlikte gönderir. Bu robot, Luke Skywalker adlı bir gencin amcası tarafından satın alınır ve Luke mesajı keşfedince Obi-Wan’a götürür. İşler, Luke’un, ölen babası ve Obi-Wan arasındaki arkadaşlığı keşfetmesiyle karışır. Luke, ‘Jedi’ olduğunu keşfeder. İlk başta bunu kabullenemese de amcası ve geriye kalan ailesi öldürüldüğünde Obi-Wan’la birlikte çalışıp eğitilip İmparatorluğa karşı kurulan direnişe katılmaya karar verir. Prenses’i kurtarmak için çıktıkları yolculukları sırasında Han Solo adlı galaksinin en karizmatik kaçakçı pilotu ve onun can dostu Chewbacca’yla yolları kesişir. Prenses’i de kurtardıktan sonra asi ekibimiz oluşmuş olur: Luke Skywalker, Leia Organa, Han Solo, Chewbacca, R2-D2 ve C-3PO’dan oluşan ekibimiz, Han

Serinin son üçlemesindeki filmler “Güç Uyanıyor”, “Son Jedi” ve “Skywalker’ın Yükselişi”dir. Bu üçleme, yeni jenerasyonun direnişini konu alır. Orijinal üçlemeden otuz yıl sonra geçmektedir. Luke Skywalker yaşadıklarından yorulmuş ve kayıplara karışmıştır. ‘Jedi’lığın tamamen bittiğine inanılmaktadır ve Galaktik İmparatorluğun yıkılmasından sonra “İlk Düzen” kurulmuştur. Kylo Ren, dedesi Darth Vader’ın İmparatorluğunu devam ettirmek istemektedir. O sırada kaçak bir Stormtrooper olan Fin ile yetim bir kız olan Rey, çıktıkları yolda da savaş pilotu olan Poe Dameron’la karşılaşır. Rey, yolculukları sırasında ‘Güç’e sahip olduğunu, yani bir ‘Jedi’ olduğunu öğrenir. Bunun üzerine Prenses Leia’nın önderliğindeki direnişe katılırlar ve Luke Skywalker’ı bulmak için yola koyulurlar. Rey eğitim alır, ve bütün direnişçiler birlikte galaksiyi son kez kurtarmaya çalışırlar. Amaçları sonsuza dek barışı sağlamaktır.

1977 tarihli "Yeni Bir Umut" başlıklı, yapım tarihine göre serinin ilk filmi, fakat hikâyenin kronolojik sıralamasına göre dördüncü filmine ait afiş.

STAR WARS

Solo'nun uzay gemisi Millennium Falcon'la ve önderlik ettikleri binlerce direnişçiyle birlikte acımasız İmparatorluğun sonunu getirmek için savaşıacaklardır. Fakat bu hiç de kolay olmayacaktır. Luke Skywalker, hiç ummadığı kişilerle olan akrabalığını keşfedecek, 'Jedi'liği öğrenmekte çok büyük zorluklar yaşayacak, hatta kendi babasıyla savaşmak zorunda kalacaktır. Kendiyle olan çatışması ise, onun en büyük düşmanıdır. Direnişçiler, özgürlük yolunda çok şey yaşayacaklardır.

Seride geçen kült olmuş birçok söz vardır. Özellikle Büyük Usta Yoda, hayat dersi verir devrik sözleriyle: "Denemeyi bırak; yap ya da yapma.", "Hata yapmayıp kaybediyorsan, farklı oyna oyunu.", "Kendini eğit, kaybetmekten korktuğun her şeyden vazgeçmek üzere." ...

Seri; aynı zamanda bizlere, gelmiş geçmiş en efsanevi kötü karakterlerden birini tanıtmıştır: Darth Vader. Darth Vader her ne kadar kötü karakter olsa da; onu özel kılan, anlamsız ve amaçsız olmamasıdır. Genelde kötü karakterler sadece kötü kalpli ve kötülüğü sevenler olarak işlenir. Darth Vader ise; bir amaca hizmet eder, karizmatiktir. 'Jedi' eğitiminden geçmesi, onu çok yetenekli biri yapmıştır. Acımasızdır; ama, bir zamanlar çok sevmiş ve kaybetmiştir. Kendi acısını hissettirir. Bir baba olduğunu unutmamıştır; çocuklarını gerçekten sever. Cesurdur ama kaybolmuştur. Kendine saygı da duyurur, korku da... Filmin öğretisi olan iyiliğin içindeki kötü, kötülüğün içindeki iyi felsefesinin somut hâlidir. Üstüne, her sahnesine kendine özgü müziğiyle girer!

Yıldız Savaşları serisi, gerek müzikleriyle, gerek olağanüstü silahlarıyla, gerek ışın kılıcı düellolarıyla, gerekse öğretileriyle bir kültür ve yediden yetmişe mutlaka herkesin hayatında yer etmiştir, 70'ler ve 80'ler çocukluklarının mimarıdır. Her yanıla efsane olmuş, 50 yıl sonra bile eski şanını yitirmemiştir; eşi benzeri olmayan, hayallerimizi her daim süsleyen bir evrendir Star Wars.

Star Wars Hakkında Bilmedikleriniz

Star Wars Evreni, son üçleme çekilmeden hemen önce Fox Yapımcılık'tan Disney'e, 4,05 milyar dolara satıldı.

"Yeni Bir Umut" filminin orijinal adı "Star Wars"tur. Sonrasında serinin adı konulunca ismi değiştirilmiştir.

Jedi kültürü, Japonların "Samurai" kültüründen esinlenilerek yaratılmıştır.

George Lucas, filmdeki savaş sahneleri için gerçek görüntüler kullanmıştır. "Jedi"nin Dönüşü" filminin çekimlerinde Chewbacca, filmin orman sahnelerinin çekildiği yerde yerli halk tarafından ayı zannedilmiş hatta saldırıya uğramıştır.

Marvel ve Harry Potter'dan sonra en çok izlenen ve hasılat yapan sinematik evren, Star Wars evrenidir.

4 Mayıs, İngilizcede "May the forth" olarak okunduğu için: "May the force be with you." sözü "May the forth be with you." olarak bir espriye dönüştürülmüş, bu nedenle de Mayıs'ın 4'ü Star Wars Günü olarak kutlanmaya başlanmıştır.

GYAKUTEN SAİBAN: SONO "SHİNJİTSU", İGİARİ!

2001, 2002 ve 2004 yıllarında piyasaya sürülmüş üç adet Ace Attorney oyununun anime uyarlaması olan seri, iki sezondan oluşuyor. Çoğu oyun uyarlamasının aksine gayet iyi bir anime. Ace Attorney oyunları ile büyümüş birisi olarak baktığımda anime beni hayal kırıklığına hiç uğratmadı. Hukukla ilgili tüm hevesimi bu oyunlardan aldığımı söyleyebilirim. Ayrıca karakterlerin isimlerini çok sevdiğim için çoğu yerde kullandım.

Konusu kısaca şöyle:
Acemi bir avukat olan Naruhodou Ryouichi (Phoenix Wright), sanıklarının masumluğunu sıra dışı davalarda kanıtlayarak yıldızını parlatır! Sanık suçlu mudur, yoksa masum mudur? Müvekkilinin masumluğuna inanan Naruhodou (Phoenix) mahkeme salonuna girer ve rakip yargıçlarla savaşır. Sadece "İTİRAZ EDİYORUM!" cümlesiyle ve sınırlı kanıtlarla Naruhodou (Phoenix) her şey onun aleyhine giderken ve yapılacak bir şey kalmamış gibi görünürken ayağa kalkar. Öğretmeni Ayasato Chihiro (Mia Fey), asistanı Ayasato Mayo (Maya Fey), davacı Mitsurugi Reiji (Miles Edgeworth), Naruhodou (Phoenix) ve daha bir sürü orijinal karakterin arasında geçen bu komediyi asla kaçırmayın!

Anime aynı zamanda Naruhodou (Phoenix) ve arkadaşları arasındaki çocukluk bağlarını da anlatmakta. Öğretmeninden aldığı yeteneklerle Naruhodou (Phoenix) gerçeği açığa çıkarıyor!

İzlemenizi tavsiye ederim. Çerezlik bir animedir. Karantina döneminizde vakit geçirmek için kullanabilirsiniz. Animenin 2. sezonunun Türkçe çevirisi yok, Youtube üzerinden İngilizce olarak bulabilirsiniz.

TANITICI

Anime	Gyakuten Saiban: Sono "Shinjitsu", Igi Ari! (Phoenix Wright: Ace Attorney)
Tür	Polisiye, Komedi, Gizem, Dram.
IMDB Puanı	6,3/10
MyAnimeList Puanı	6,45/10
Benim Puanım	7

İLACIM

Yine düřtük yollara,
O yeşil gözlünün uğruna.
Ben seni gittin sandım da,
Varmışsın hâlâ her boşluğumda.

Yokluğun kahretti beni,
Artık bu acı daimî.
Sensiz geçen her gece,
Aslında sana olan her hece.

Dermanım yok benim kavuşmaktan ayrı,
Kalbimdeki yaralar içler acısı.
İstemem başkasını senden gayrı.
Sensin yalnızca Mu'dem'in ilacı.

| YILDIRIM EFE ERSİN

Ne olacak bu çaresiz halimiz?

Neler oldu dünyaya?

Ben özgür olmayı özledim.

Kuşlar ve martılar gibi özgürlüğe sahip çıkmayı,

Bir balık gibi denizde ve okyanusta yüzmeyi,

Sizce de doğaya yakınlaşmadık mı?

Yıllarca acı çektirdiğimiz o doğaya...

Özlemedik mi sahip olduklarımızı?

*Duru Mutlu KARAMEŞE-
10/C*

KARA

*Kara günün şafağındayız dostlarım
Kim suçlu kim güçlü bilinmez
Kara günün şafağındayız
Kim haksız bilinmez*

*Bilinmez haldeyim kara günün altında
Sanki kaybolmuşum asıl olayın kara bulutunda
Sığınmaya çalışmışım sanki aydınlığa
Ama yine de kara günün şafağındayım.*

Doruk ÜSTÜNDAĞ- 9/A

BİR GÜN ÜÇ SONBAHAR

Kardelen ÖZKAN- 9/A

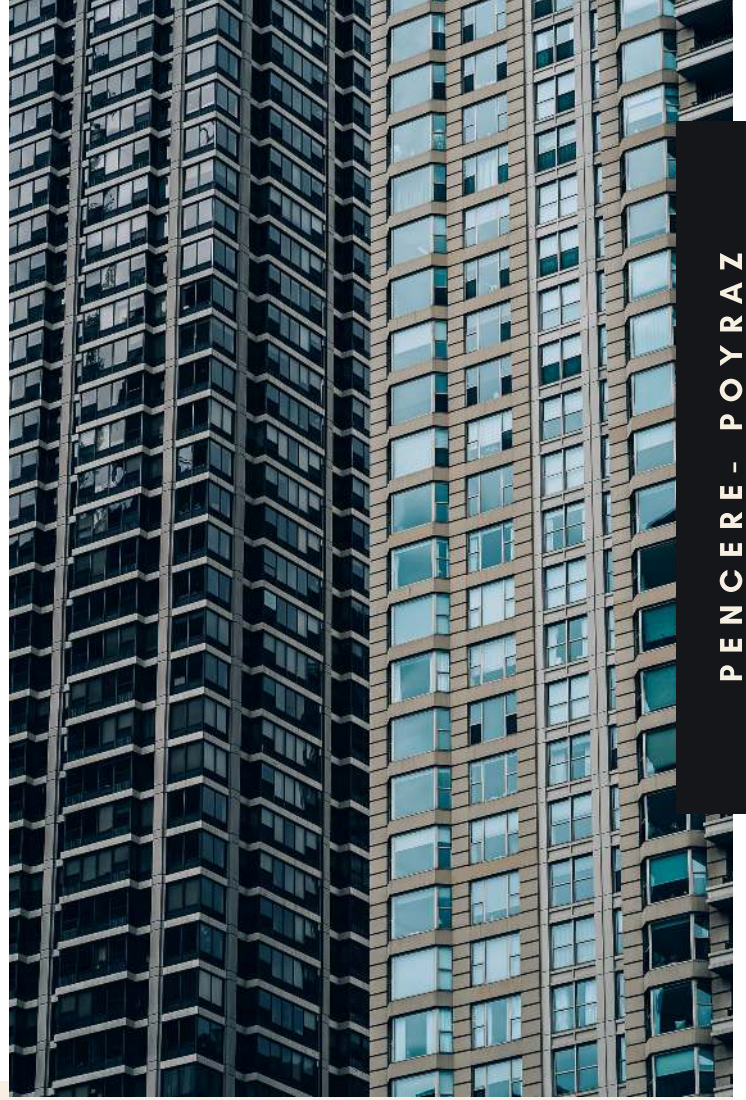
*Aylardan Eylül, gözlerinde sonbahar
Ağaçların yaprak dökmesi midir
Bu güzün sebebi
Yoksa güz mü ağaçlara gözyaşı getirdi?*

*Yaprağın sonu ağaçtan düşünce mi
Toprağa dökülünce mi gelir?
Bu son baharımız şimdi
Oysaki baharların sonu hiç gelmemeli*

*Bu sonbaharımız şimdi
Ardından kış gelecek
Sonra bir bakacaksın ki
Ağaçlar yeniden yeşillenecek*

*Sonların da vardır bir ilki
İlkbaharın da bir sonu olduğu gibi
Her son bahar kadar güzelse
Baharların sonu hiç gelmemeli*

İnsanlar ölümle hayat arasındaki çizginin genellikle ne kadar ince olduğunu fark etmezler. Özellikle insanların kendi hayatlarını alma yeteneklerine sahip bir varlık olduklarını düşününce. Ve şimdi o çizginin ne kadar ince olduğunu tekrar görüyordum. Bir adam işinden kovulduktan sonra penceresini açıp aşağı atlamıştı. Hayatı ile ölümü arasındaki çizgi sadece o cam olmuştu. Ya orada bir duvar olsaydı? Belki de biraz daha düşünüp atlamamayı seçecek, kendini soktuğu problemlerden çıkarmak için bir yol bulabilecekti. Belki de aşağı inerken gördüğü biri, bir konuşmadan duyacağı bir kesit ona yeniden umut verecekti. Pencere, ona hayatından çıkma özgürlüğü vermişti. Ama yaşamama özgürlüğü gerçekten bir özgürlük müdür, zihninin esiri olduğun zaman?

Daha uzak bir yerde ise bir çocuk, ailesi dağıldıktan sonra hayatı dalışa geçti. Yaşadıkları; arkadaşlarının ondan uzaklaşmasına, hiçbir işe odaklanamamasına ve en sonunda sevgi hissedememesine neden oldu. Kendini bitirecekti; ancak, o sırada camda gördüğü köpeğiyle oynayan bir çocuk gözüne ilişti. Sebebini bilmeden durup izlemeye başladı. Çocuğun ve köpeğin beraber ne kadar anlamsız hareketler yaparak eğlendiklerini gördü ve mutlu olmanın o kadar zor olmadığını fark etti. Evet, acı çekmeye devam ediyordu, hayatı bir anda iyileşmedi; ama orada bir kere durması, yaşamaya devam etmesini ve en sonunda yaşamını kontrol altına almasını sağladı. Çünkü, o çocukla arasında o sırada bir duvar değil, bir pencere vardı. O ince cam onu ölümden hayata çekmişti.

Bu, pencerenin ne kadar güçlü bir silah olduğunu gösteriyor. Pencereniz olduğu sürece tehlikeyesinizdir; biri görmenizi istemediğiniz bir şeyi yaparken sizi görebilir veya dışarıdan gelecek bir tehlikeyle sizi birleştirebilir ya da içeride olan bir tehlikenin dağılmasına sebep olabilir. Ama bunun yanında içeri ışık girmesini sağlar; dışarıda neler olduğunu, hayatın nasıl devam ettiğini görmenizi de... Hiçbir olayın hayatı durdurmadığını görürsünüz. Çünkü -o odada ne olursa olsun- pencere, dışarıda hâlâ bir yaşam olduğunu gösterir. Tehlikelerden dolayı, dört duvar arasında yaşamak cazip görünebilir; ama, bazen bir pencere açmak lazım.

Sigara

LARA AKA- 10/B

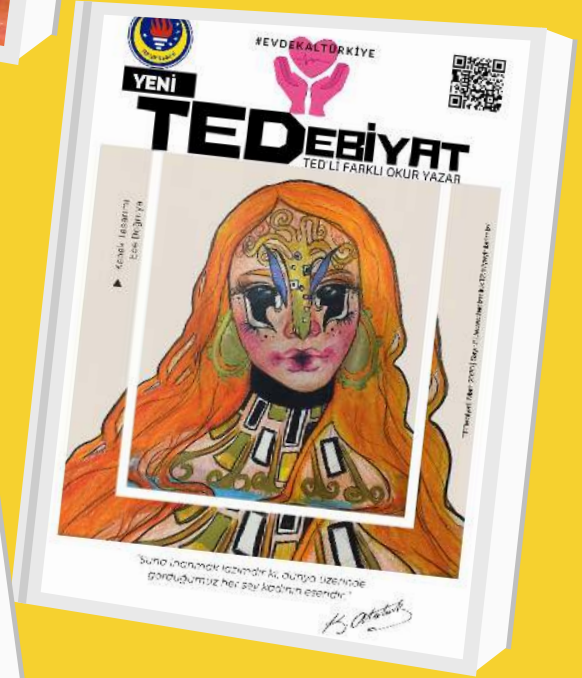
Hayatımızda seçtiğimiz iyi ya da kötü, güvenilir ya da tehlikeli insanlar ve uzun ya da kısa yollar biz bu günlere getirdi; bazen yorulduk, bazen durduk, bazen pes etmek istedik. Çoğu zaman aklımıza birden fazla nedenler, o nedenlerden doğan bir sürü sorular ve o sorulara bulamadığımız birden fazla cevap geldi. Keşkelerimiz, umutlarımız, isteklerimiz o yollardaki taşlar olmuştu sanki. Yürüdüğümüz yollarda karşılaştığımız insanlar oldukları yere bağladılar bizi. Ve onlarla anladık dostluğumuzu, kardeşliğimizi ya da bağlılığımızı.

Ne zaman çıkmak istediler hayatımızdan yerine başka şeyler girdi; bizi rahatlatan yaşadıklarımıza karşı bir nebze olsun etkisini dindiren ya da öylesine bizimle olan şeyler... Bu dostlukların kimisi kötü, kimisi iyi kimisi zehirleyici oldu bize karşı çoğu zaman ve bu bağlılıklar gün geçtikçe insan yerine geçiyordu ne yazık ki. Dostlukların yanlış olduğunu baştan beri biliyorduk aslında. Dost zannettiğimiz sigara dumanlarının ya da alkol şişelerinin ne kadar zaman alacağının farkına varamadık hayatlarımızdan.

Nereye saklandın ey mutluluk? Her yere baktım göremedim seni. Gülüşlerimin altı, annemin tek bir bakışı... Hatta gözyaşlarıma bile. Sırf seni bulabilmek için her yeri darmaduman ettim: içim dışım, kafam, kalbim... Kim toplayacak oraları sen yokken? Burada olsaydın umursamazdım bile. Belki ayıp olmasın diye gözlerimin altına süpürürdüm ne olur ne olmaz diye. Ama... Ama yoksun işte...

İpek ATAY- 10/A

iyi tatiller.

Eski sayılarımıza
<https://www.tedizmir.k12.tr/yayinlarimiz/>
bağlantısından ulaşabilirsiniz.

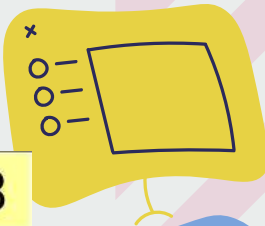

		4						7
	7				4			
	8	3		9				4
			3		1	5		
	1			4				3
		5	2		6			
	9			2		8	6	
			5					9
1							2	

Sudokunun çözümünü ilk gönderen kişiye kitap hediye ediyoruz. Bunun için yapmanız gereken çözdüğünüz sudokunun fotoğrafını tedebiyat@tedizmir.k12.tr adresine göndermeniz. İlk gönderen siz olmak için acele edin! (Çözümü olmadan gönderilen elektronik mektuplar dikkate alınmayacaktır.)

Geçen sayının sudoku çözümü

9	2	3	6	5	1	4	7	8
5	1	8	2	7	4	6	3	9
6	7	4	8	9	3	5	1	2
2	5	1	4	8	6	7	9	3
3	8	9	7	2	5	1	6	4
4	6	7	3	1	9	8	2	5
1	3	5	9	4	7	2	8	6
8	4	6	1	3	2	9	5	7
7	9	2	5	6	8	3	4	1

Öğrencimiz Eylül'e istediği "Illuminae/Illuminae Dosyaları 1" adlı kitap gönderilmiştir. Kargolarda yaşanan yoğunluk dolayısıyla kitabı eline henüz ulaşmamıştır. Şimdiden iyi okumalar dileriz.

GEÇEN AYIN KAZANANI:

EYLÜL ELMACIOĞLU